

Carmen Kekki

TANGON TAIKAA

Tankotanssikulttuurin kehitys Suomessa

TANGON TAIKAA

Tankotanssikulttuurin kehitys Suomessa

Carmen Kekki
Opinnäytetyö
Kevät 2013
Tanssinopettajan koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Tanssinopettajan koulutusohjelma, showtanssin suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Carmen Kekki

Opinnäytetyön nimi: Tangon taikaa – Tankotanssikulttuurin kehitys Suomessa

Työn ohjaajat: Anssi Kirkonpelto ja Petri Hoppu

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: kevät 2013

Sivumäärä: 65

Tankotanssia on opetettu maassamme vuodesta 2007 lähtien, ja tällä hetkellä lajia harrastetaan ympäri Suomea. Lajin harrastajamäärä on moninkertaistunut muutamassa vuodessa, ja tietoisuus lajista on levinnyt muun muassa median välityksellä. Ilmiö on maassamme kuitenkin niin nuori, ettei sitä ole aiemmin tutkittu, ja tietoperusta aiheesta on olematonta.

Opinnäytetyöni tavoite on selvittää, kuinka tankotanssi on lajina kehittynyt niistä ajoista, kun se rantautui Suomeen ensimmäisen kerran. Työni tarkoitus on myös tarkastella muutoksia, joita laji on kokenut tässä lyhyessä ajassa, ja tutkia mitä kaikkea maamme tankotanssikulttuuri sisältää. Päämotiivina laajan perustutkimuksen tekoon oli lajin kirjallisen tietoperustan luominen.

Tutkimusaineistona olen käyttänyt oman tietoperustani lisäksi teettämiäni sähköisiä kyselyjä tankotanssinopettajille ja -ohjaajille sekä yrityksille, jotka tarjoavat opetusta kyseisessä lajissa. Lisäksi haastattelin lajin asiantuntijoita, joilla on monen vuoden kokemus tankotanssista ja jotka tekevät omaa yritystoimintaa lajin parissa. Tämän lisäksi olen tarkastellut tankotanssiin liittyviä mediajulkaisuja sekä soveltanut tanssi- ja liikunta-alan kirjallisuutta.

Tutkimuksessani olen tuonut esille asioita, jotka omasta mielestäni liittyvät olennaisesti tankotanssikulttuuriin ja sen kehitykseen. Aktiivisten yrittäjien ja tapahtumajärjestäjien voidaan nähdä eniten vaikuttaneen tankotanssikulttuurin kehitykseen Suomessa. Myös harrastajat, esiintyjät, opettajat ja media, erityisesti internet, ovat mahdollistaneet lajitietouden leviämisen. Tutkimukseni perusteella tankotanssi alkaa olla osa suomalaista liikuntakulttuuria, ja sen suosio säilyy tai jopa kasvaa tulevina vuosina.

Asiasanat: tankotanssi, kulttuuri, tanssinopetus, tanssikilpailut, akrobatia

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Dance Teacher Education, Option of Showdance

Author: Carmen Kekki

Title of thesis: The Magic of Pole – The development of pole dance culture in Finland

Supervisors: Anssi Kirkonpelto and Petri Hoppu

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2013

Number of pages: 65

Pole dancing has been taught in Finland since 2007, and it is currently practiced around the country. The number of pole dancers has grown a lot in a few years and the awareness of pole dance as a practiced fitness has spread largely through the media. However, the phenomenon in our country is so young it has not previously been studied and the data on the subject is non-existent.

The aim of this thesis was to find out how pole dance fitness has evolved from the days when arrived in Finland for the first time. The purpose was to examine what kind of changes it has experienced in this short period of time and all the aspects that especially Finnish pole dance culture includes. The main reason for a broad basic research was the creation of written knowledge.

On-line surveys made for pole dance teachers and also for companies offering pole dance lessons have been used as a research material in the thesis. In addition, experts who have experience in pole dance for many years and who make their own business out of it were interviewed. Media publications related to pole dancing were also examined and dance and sports literature applied to the study.

In the study it has been pointed out aspects which I consider inherently related to pole dance culture and its development. Active entrepreneurs and event organizers are likely the factors which have contributed the most the pole dancing cultural development in Finland. Moreover, pole dance enthusiasts, performers, teachers as well as the media, especially the Internet, have made it possible to spread knowledge about the activity. Based on the research, pole dancing is becoming a part of the Finnish sports culture, and I think its popularity will continue or even increase in the coming years.

Keywords: pole dance, culture, dance teaching, dance competitions, acrobatics

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
1.1 Tutkimustehtävä	7
1.2 Aiempia tutkimuksia	8
2 TUTKIMUSMENETELMÄT	10
3 TANKOTANSSI-ILMIÖ	12
3.1 Lajin historia ja vaikutteet maailmalla	13
3.2 Tankotanssin määrittelyä	15
3.3 Tankotanssi terminä	17
3.4 Taidetta vai urheilua	18
4 TANKOTANSSIN OPETUS	24
4.1 Yritysten opetustarjonta	24
4.2 Opettajat ja ohjaajat	26
4.3 Opetus tankotanssitunneilla	29
4.4 Oppilaat	30
5 TANKOTANSSITAPAHTUMAT	33
5.1 Kilpailut	33
5.1.1 SM- kilpailut	34
5.1.2 Kansainvälinen Pole Art- tapahtuma	35
5.2 Muut tapahtumat	36
6 SUOMALAISET TEKIJÄT	37
6.1 Tankotanssipioneerit Suomessa	37
6.2 Suomalaisen tankotanssin ominaispiirteitä	38
6.3 Suomalainen tankotanssiyhteisö	41
6.4 Kotimaiset tankotanssituotteet	44
7 TANKOTANSSI MEDIASSA	45
7.1 Tankotanssin esiintyminen TV:ssä ja lehdistössä	45
7.2 Tankotanssikoulujen markkinointi	46
7.3 Sosiaalisen median ja internetin vaikutus lajin kehitykseen	47
7.4 Käsityksiä ja asenteita	48
8 YHTEENVETO JA POHDINTA	51
LÄHTEET	56
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tutustuin tankotanssiin jo ennen tanssinopettajakoulutukseni alkamista ja hyvin nopeasti päädyinkin itse opettamaan lajia, jota olin siihen mennessä harjoitellut lähinnä itsekseeni kotona. Opetin lajia ensimmäisten joukossa Oulussa samalla oppien koko ajan itsekin lisää, ja myöhemmin pääsin opettamaan tankotanssia myös kotipaikkakunnallani Helsingissä. Koska tankotanssi on minulle läheinen ja intohimoinen aihe, tuntui opinnäytteen tekeminen siitä luonnollisimmalta vaihtoehdolta. Koin, että tankotanssilla olisi mahdollisesti myös yhteisiä elementtejä tanssinopettajakoulutukseni pääaineen showtanssin kanssa.

Lähdin tutkimaan valitsemaani aihetta, koska tavoitteenani oli selvittää, kuinka tankotanssi on lajina kehittynyt niistä ajoista, kun se rantautui Suomeen ensimmäisen kerran. Liikuntamuotona tankotanssia alettiin opettaa maassamme ensimmäisen kerran vuoden 2007 lopussa Helsingissä, josta laji on sittemmin levinnyt ympäri Suomea aina Rovaniemelle asti. Halusin tarkastella, minkälaisia muutoksia laji on tässä lyhyessä ajassa kokenut ja mitä kaikkea nykyinen, suomalainen tankotanssikulttuuri pitää sisällään.

Tankotanssi on vielä varsin uusi ilmiö Suomessa eikä aihetta ole aiemmin tutkittu maassamme. Tutkimusaineistona olen käyttänyt omaa tietoperustaani, joka pohjautuu tankotanssin opettamiseen lähes neljän vuoden ajan sekä lisäksi teettämiäni sähköisiä kyselyjä tankotanssinopettajille ja -ohjaajille sekä yrityksille, jotka tarjoavat opetusta kyseisessä lajissa. Lisäksi haastattelin kolmea henkilöä, joilla on monen vuoden kokemus tankotanssista ja jotka tekevät omaa yritystoimintaa lajin parissa. Löysin myös pari ulkomaista aiheeseen liittyvää tutkimusta, joita hyödynnän omassa tutkimustyössäni. Lisäksi olen etsinyt lisätietoa elektronisista lähteistä.

Niin tanssilajien kuin tanssinharrastajienkin kasvavaan määrään on paljolti vaikuttanut erilaisten nuorisokulttuurien esiintulo, globalisaatio sekä ruumiillisuuden korostaminen yhteiskunnassamme (Nieminen 2003, 218). Muiden tanssimuotojen tavoin tankotanssi-ilmiökin liittyy moniin nykypäiväisiin sekä yhteiskunnallisiin teemoihin, ku-

ten sukupuoleen, seksuaalisuuteen, kuntoiluun ja ulkonäköön. Se heijastelee yhteiskuntamme kulttuuria ja myös muokkaa sitä muuttaen samalla arvoja ja asenteita. Tankotanssi on myös hyvin kansainvälinen ilmiö, joka mahdollistaa eri kulttuureista tulevien ihmisten kohtaamisen esimerkiksi tankotanssikilpailuissa. Omassa tutkimuksessa keskityn tarkastelemaan tankotanssiharrastusta ja siihen liittyvää toimintaa nimenomaan Suomessa.

1.1 Tutkimustehtävä

Koska olen itse opettanut tankotanssia muutaman vuoden ajan, on minulle syntynyt laajasta tietynlainen käsitys jo ennen tutkimukseni tekoa. Tutkimukseni avulla halusin laajentaa ja selkeyttää omaa käsitystäni tankotanssista sekä selvittää tankotanssin nykyistä asemaa yhteiskunnassamme. Minua kiinnostivat myös kollegoideni käsitykset tankotanssin nykytilasta. Yksi motiiveistani perustutkimuksen tekoon oli myös lajietietouden luominen ja levittäminen. Tankotanssikulttuurin ulkopuolisilla ihmisillä ei välttämättä ole lainkaan oikeanlaista käsitystä lajin luonteesta. Tutkimuksessani selvitänkin, mitä tankotanssikulttuuri oikein sisältää. Oman olettamukseni mukaan tankotanssi ei ole ohimenevä ”trendilaji” vaan laji on tullut jäädäkseen pysyväksi osaksi kulttuuriamme. Siksi koen tärkeäksi, että aiheelle luodaan kirjallista tietoperustaa.

Ensin käyn läpi tankotanssi-ilmiön taustaa niin maailmalla kuin Suomessakin. Kysyn, mistä se on tullut ja mitä se on. Yritän määritellä tankotanssia tarkemmin sekä kuvaila lajin luonnetta. Seuraavaksi paneudun tankotanssin opetukseen ja opetustarjontaan Suomessa, ja samassa kappaleessa käsittelen myös tankotanssin ohjaajia ja opettajia sekä harrastajia. Tämän jälkeen tarkastelen kotimaisia tankotanssiin keskittyneitä tapahtumia eli lähinnä kilpailuja, mutta myös muita tilaisuuksia, joissa voidaan nähdä tankotanssiesityksiä. Selvitän myös, ketkä ovat omalta osaltaan kehittäneet lajia nimenomaan Suomessa ja onko Suomessa tietynlaisia piirteitä tankotanssiesityksissä. Lopuksi tutkin, kuinka suomalainen media suhtautuu lajiin ja kuinka tiedotusvälineet esittelevät lajia. Tässä sivuan myös yleisiä asenteita lajia kohtaan. Lisäksi selvitän, millä tavoin sosiaalinen media ja internet ovat vaikuttaneet lajin kehitykseen. Tutkimukseni tavoitteena on koota yhteen tankotanssiyhteisön jaetut asenteet, arvot, tavoitteet ja saavutukset, joista kaikista muodostuu suomalainen tankotanssikulttuuri.

1.2 Aiempia tutkimuksia

Pääkirjallisuuslähteenä työssäni olen käyttänyt Samantha Hollandin ´Pole Dancing, empowerment and embodiment´ -teosta (2010), joka tutkii tankotanssi-ilmion eri puolia etenkin Isossa-Britanniassa, USA:ssa ja Australiassa. Tämä on ensimmäinen laaja tutkimus tankotanssi-ilmioistä, jota hänen kirjansa selittää monitieteellisesti ja kansainvälisesti, ja hän tutkii, mihin laajempiin asioihin (kehoon, ikään, sukupuoleen ja kuntoiluun) se liittyy. Kirjassaan Holland käsittelee tankotanssia vahvistavana toimintana, jolla voidaan tarkoittaa kykyjen, mahdollisuuksien ja vaikutusvallan lisääntymistä niin fyysisesti kuin psyykkisestikin. Lisäksi hän tutkii tankotanssia kehollisuuteen liittyen, esimerkiksi miten tankotanssi vaikuttaa sitä harrastavan kehonkuvaan.

Holland (2010, 41–43) kertoo huomanneensa tankotanssiharrastajien haluavan kunnioitusta sekä toivovan, että heitä määriteltäisiin sukupuolensa ja seksuaalisuutensa sijaan urheilullisen kyvykkyytensä perusteella. Hänen kirjansa yhtenä tavoitteena onkin antaa ”tankoilijoiden” määrittellä itse itsensä. Holland arvelee, ettei tankotanssi ole uskottavaa siksi, ettei siinä ole kyse naisten menestymisestä maskuliinisessa urheilulajissa. Hän väittää lajin olevan vähätelty ja seksualisoitu (jopa feministien puolelta), koska lajia opettavat ”vain” naiset ”vain” naisille.

Holland (2010, 2–3) arvelee monien ihmisten omaavan puutteellisen mielikuvan tankotanssista, ja hänen omakin kantansa tankotanssiin ennen tutkimuksensa aloittamista perustui lähinnä median ja elokuvien luoman todellisuuden varaan. Tankotanssin imago ei välttämättä aina ole paikkansapitävä saatikka positiivinen. Todellisemman kuvan lajista saakin osallistumalla itse tankotanssitunnille, kuten myös Holland teki osana tutkimustaan.

Myös Gómez-Ramírez on tutkinut väitöskirjassaan tankotanssitunteihin liittyviä aiheita Kanadassa. Hän kuvailee Vancouverin eroottisen fitnessin tarjontaa sekä selvittää, miksi naiset osallistuvat tankotanssitunneille ja minkälaisia kokemuksia heillä on siitä. Tutkimuksessaan hän on mm. haastatellut paikallisia tankotanssin opettajia ja harrastajia sekä osallistunut myös itse tunneille. (Gómez-Ramírez 2007, hakupäivä 30.12.2012.)

Donaghue, Kurz ja Whitehead ovat tutkineet tankotanssia analysoimalla australialaisten tankotanssikoulujen kotisivuja internetissä. Heidän analyysinsä selvittää teemoitain, millä tavoin tankotanssiryhmät mainostavat lajia potentiaalisille asiakkailleen. Tutkimuksessa selvitetään erityisesti kuinka tankotanssia ”myydään” monisyisesti: miten lajin eroottisiin liitoksiin otetaan kantaa ja miten laji ilmentää feminismiä. (Donaghue, Kurz & Whitehead 2011, hakupäivä 30.12.2012.)

Nykyaikaisesta tankotanssista kuntoilumuotona on niukanlaisesti kirjallisuuslähteitä, mutta tankotanssi mainitaan useissa naistutkimuksissa, joissa se liitetään erityisesti eroottisiin juuriinsa eli striptease-tanssiin. Aiemmin mainitsemieni tutkimusten viitattujen tekstien perusteella olen saanut käsityksen, että moni feministitutkija näkeekin tankotanssin samana kuin striptease ja pitää ilmiötä osana länsimaista yliseksualisoitunutta yhteiskuntaa. Mm. edellä mainitut Donaghue, Kurz ja Whitehead (2011) viittaavat tutkimuksessaan termiin ´raunch culture´. Termillä tarkoitetaan amerikkalaista seksualisoitunutta kulttuuria, jossa naisia kannustetaan esineellistämään itseään sekä toisiaan (Female Chauvinist Pigs, hakupäivä 30.12.2012). Ariel Levy kritisoi kirjassaan ”Female Chauvinist Pigs: Women and the Rise of Raunch Culture” länsimaalaista yhteiskuntaa, jossa esimerkiksi jopa naiset itse pitävät stripteasea vapauttavana ja vahvistavana toimintana (Female Chauvinist Pigs, hakupäivä 30.12.2012).

2 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tankotanssi on verrattain uusi ilmiö, ja sitä on tähän mennessä tutkittu vähän. Suomenkielinen kirjallisuus aiheesta on tietääkseni olematonta, joten olen työssäni turvautunut ulkomaisiin tutkimuksiin, jotka käsittelevät tankotanssia eri näkökulmista.

Kirjallisten lähteiden puutteen vuoksi teetin kaksi erilaista sähköistä kyselyä saadakseni tutkimustietoa (liitteet 1 ja 2). Laadin kyselyt Zef- kyselyohjelmalla lokakuussa 2012. Ensimmäinen kysely (liite 1) oli tarkoitettu eri yrityksille, jotka tarjoavat tankotanssin opetusta eli pääosin tanssikouluille ja kuntoilukeskuksille. Lähetin kyselyn sähköpostin avulla 27:lle eri yritykselle, joiden tiedot löysin internetin kautta. Näistä kyselyyn vastasi yhteensä 11 yritystä eri puolilta Suomea. Toinen kysely (liite 2) oli hieman laajempi ja tarkoitettu tankotanssin opettajille sekä ohjaajille. Kyselyn suoritti loppuun asti 31 henkilöä, ja lisäksi kyselyyn osittain vastasi kuusi henkilöä, joiden vastaukset olen myös huomionnut analysoidessani kyselyiden tuloksia. Kaikki vastaukset olen käsitellyt luottamuksellisesti, ja vastaajat vastasivat kyselyyn anonymisti. Tutkimukseni eri osissa viittaa usein tankotanssinopettajiin, joihin luen mukaan myös tankotanssin ohjaajat, joilla ei ole pedagogista koulutusta.

Kyselyiden lisäksi hankin tutkimusaineistoa haastattelemalla kolmea asiantuntijaa. Suoritin haastattelut kasvokkain Helsingissä lokakuussa 2012. Metodina käytin teemahaastattelua, jonka runkona toimivat pitkälti opinnäytetyöni eri aihealueet eli tankotanssikulttuurin eri osa-alueet. Valitsin haastateltavat henkilöt sillä perusteella, että tiesin heidän olleen mukana tankotanssiharrastuksen parissa pitkään sekä tekevän yritystoimintaa lajin puitteissa. Valintaani vaikutti myös se, että heillä kaikilla oli hieman erilainen tausta niin ennen tankotanssiharrastusta kuin sen aloitettuaankin, mikä ajattelin tuovan erilaisia näkökulmia tutkimustani varten. Tanja Suni on yksi Suomen etevimmistä tankotanssitapahtumien järjestäjistä, joka aloitti tankotanssin harrastamisen vuonna 2005 Australiassa. Takaisin Suomeen muutettuaan hän aloitti lajin opettamisen sekä tapahtumien järjestämisen. Hänellä on kokemusta myös tankotanssikilpailuiden tuomaroinnista niin Suomessa kuin ulkomailla. Laura Gröhn aloitti lajin harrastamisen heti kun opetusta alettiin tarjota vuonna 2007 ja on sittemmin

opettanut lajia sekä kilpaillut, esiintynyt ja tuomaroinut erilaisissa tankotanssitapahtumissa. Hän on myös Suomen uusimman ilmajooga- ja tankotanssistudion, Vertical Clubin, toinen perustaja. Linda Helske on myös aloittanut lajin harrastamisen sekä opettamisen varhain. Hän on Pole4fit-tankotanssikoulun toinen omistaja ja opiskelee lisäksi sirkusalaa kiinalainen tolppa pääaineenaan.

Eniten tietoa tankotanssista löytyy internetistä, josta löytämiäni artikkeleita ja haastatteluja olen myös hyödyntänyt työssäni. Lisäksi olen soveltanut tietoa liikunta- ja tanssialan painetusta kirjallisuudesta, josta olen saanut lähinnä hieman vertailupohjaa aiheelleni.

3 TANKOTANSSI-ILMIÖ

1980-luvulla alkoi kehittyä uusi liikuntakulttuuri, jonka myötä liikkuvat ihmiset ovat löytäneet uudenlaisia liikunnan muotoja ja alkaneet suhtautua liikuntaan eri tavalla kuin aikaisemmin. Tärkeäksi koetaan liikkumisen tuomat henkilökohtaiset kehon ja mielen kokemukset sen sijaan, että keskityttäisiin kilpailemaan toisia vastaan. Hyvänä esimerkkinä tästä on Suomeen levinnyt joogaharrastus. Tapio Kosken mukaan ”liikunta on osa elämismaailman kulttuuria, jossa pyritään mielekkyyteen ja nautintoon”. (Koski 2000, 15–17.)

Koski toteaa, että urheilun arvot ovat eri kehityskulkujen kautta kokeneet muutoksen 1990-luvulla. Hän selittää, että kaupallistumisen, ammatillistumisen ja tiedotusvälineiden kautta urheilu on levinnyt maailmalla. Urheilua arvostetaan kulttuurissamme yhä enemmän, ja urheilulajit ovat moninaistuneet uusien ryhmien mukaantulolla (vanhukset, vammaiset, naisten suurempi osallistumismäärä). Myös osallistumisen motiivit ovat monipuolistuneet: ihmisiä motivoi liikkumaan niin hauskanpito, onnellisuuden kokemukset, ulkonäkö kuin terveyskin eikä vain kilpailuhenkisyys. Lisäksi on syntynyt uusi kehokulttuuri sekä kehon habitukseen liittyvät ilmiöt (esimerkiksi fitness- ja terveystalvet). (Koski 2000, 19.)

Näillä tapahtumilla voidaan nähdä yhteys myös tankotanssin kehittymiseen, joka on lähtenyt vauhtiin vuosituhaten vaihteessa, ja sittemmin laji on levinnyt ympäri maailmaa, kun tuhannet naiset ovat omaksuneet liikuntalajin itselleen sopivaksi. Moni kokee tankotanssin erilaisena, uutena ja ennen kaikkea hauskana liikkumismuotona, joka luo tietynlaisen fyysisen vapauden tunteen leikinomaisuudellaan ja tangolla pyöriessä voi kokea ”lentävänsä”. Tankotanssi vaikuttaa mieleen piristämällä, tarjoamalla haastetta ja luomalla omien pelkojen voittamisen tunteita. Lisäksi fyysinen vahvistuminen ja uusien taitojen oppiminen vahvistaa itsetuntoa. Tankotanssissa on myös taiteellinen puoli: joillekin se merkitsee enemmän kuin vain urheilua. Jotkut löytävät lajista keinon, jolla ilmaista itseään. Tosin, lajin sisältä löytyy myös ehdottomia urheilun kannattajia, jotka haluavat painottaa lajin fyysisyyttä. Tankotanssikilpailut ovat kehittymässä yhä vaativampaan suuntaan, ja osa haluaisikin lajin olympialaisiin.

3.1 Lajin historia ja vaikutteet maailmalla

Hollandin mukaan tankotanssi linkittyi kahteen ikivanhaan, mutta yhä ajankohtaisiin aiheisiin: seksiin ja kuntoiluun (2010, 38). Nykypäivän liikunnallista tankotanssia voidaan mielestäni pitää sekoituksena idän taidokasta akrobatiaa ja lännen viihteellisyttä. Lajin vanhimpien juurien arvellaan olevan lähtöisin Intiasta ja Kiinasta 1100-luvulta.

Intiassa harjoitettu perinteinen voimistelumuoto Mallakhamb on alun alkajaan painijoiden harjoittelumuoto, josta vanhimpia mainintoja löytyy yli 800 vuoden takaa. Nykyään lajissa kilpailevat miehet Intian kansallisissa voimistelukilpailuissa. *Pole Mallakhamb* -lajissa käytetään apuna pylväsmäistä puista tolppaa, joka on maahan kiinnitetty. Tolppa ohenee korkeammalle mentäessä, ja sen huipussa on pieni pyöreä tappi. Lajissa tehdään äärimmäisen akrobaattisia temppuja, joiden tekniikassa voidaan nähdä yhtäläisyyksiä tämän päivän tankotanssin kanssa. Miesvoimistelijoilla on yleensä yllään vain shortsit ja joskus tolpat öljytään risiiniöljyllä liiallisen kitkan välttämiseksi. (History of pole, hakupäivä 27.11.2012.)

Myös sirkuksen kiinalaista tolppaa 'chinese pole' on pidetty perinteisesti miesakrobaattien lajina. Siinä käytetään usein kumilla päällystettyä tolppaa, joka on pituudeltaan 3–9 metriä korkea ja halkaisijaltaan 5–8 senttimetriä. Esityksissä voidaan nähdä useampia tolppia sekä akrobaatteja, jotka esittävät huimia temppuja kieppuen, kiipeillen, liukuen tolppien varassa. Useat temput vaativat paljon voimaa ja kehonhallintaa. Erona muihin tolppalajeihin kiinalaisella tolppalla käytetään useimmiten tossuja sekä ihon peittävää vaatekappausta palovammojen estämiseksi sekä sopivan kitkan vuoksi. (History of pole, hakupäivä 27.11.2012.) Nykyään sekä miehet että naiset harjoittelevat kiinalaisella tolppalla, mutta Helsken mukaan ainakin Suomessa valtaosa kiinalaisen tolpan opettajista ja harjoittajista on miehiä (Helske 27.10.12, haastattelu). Erona tankotanssiin voidaan mielestäni pitää lajin maskuliinisuutta: kiinalaisella tolppalla tehdään voimaa korostavia liikkeitä ja hyvin vähän esimerkiksi pyörähdyksiä, kun taas metallipäällysteinen tolppa mahdollistaa sulavamman liikehdinnän tangon ympärillä.

Länsimaisen tankotanssin kerrotaan saaneensa muotonsa 1920-luvun lama-ajan Yhdysvalloista, jolloin kiertävät karnevaalit kulkivat kaupungista toiseen. Näiden tapahtumien yhteydessä oli teltoja, joissa voitiin nähdä sideshow-esityksiä eri muodoissaan, kuten miekannielemistä ja friikkiesityksiä (freak shows). Näissä teltoissa esiintyi myös eroottisia ´Hoochi Cootchi´ -tanssijoita, jotka käyttivät teltan tukitolppia osana eksoottista, napatanssia muistuttavaa tanssiaan. Myöhemmin, 1950-luvulla esitykset levisivät burleskin suosion myötä myös yökerhoihin. Tankotanssi osana yökerhojen striptease-esityksiä tuli tunnetummaksi vasta 1980-luvulla Kanadassa ja myöhemmin myös Yhdysvalloissa ja muualla maailmassa. (Pole and highlights, hakupäivä 27.11.2012.)

Tankotanssin pioneerina voidaan pitää kanadalaista Fawnia Dietrichiä (omaa sukua Monday). Hän aloitti uransa eksoottisena tanssijana 19-vuotiaana, lokakuussa 1994. Hän rakastui tankotanssiin ja huomasi, että yökerhojen tankotanssijat olivat itseoppineita, sillä varsinaista opetusta ei siihen aikoihin vielä järjestetty. Hän oli todella ihmeissään asiasta, joten hän avasi vielä samana vuonna oman eksoottisen tanssikoulun, jossa hän tiedettävästi opetti tankotanssia ensimmäisenä maailmassa tavallisille naisille, jotka eivät olleet esiintyjä. Hän tuotti myös maailman ensimmäisen tankotanssin opetus-dvd:n (Pole Work volume1) vuonna 1998. (Pole and highlights, hakupäivä 27.11.12.)

Myöhemmin tankotanssi levisi myös muualle maailmaan, kuten Yhdysvaltoihin, Australiaan, Aasiaan ja Eurooppaan, mutta vasta 2000-luvulla tankotanssi lähti toden teolla kehittymään omaksi liikuntalajikseen, vähitellen karistaen eroottisen taustansa latausta, ja uusia tankotanssikouluja perustettiin ympäri maailmaa. Ensimmäiset kansainväliset tankotanssikilpailut, ´Miss Pole Dance World´, pidettiin Amsterdamissa marraskuussa 2005, ja samana vuonna myös Australiassa pidettiin ensimmäiset omat kansalliset tankotanssin mestaruuskisat (Pole dance, hakupäivä, 27.11.12). Myöhemmin kilpailuja on pidetty sekä kansainvälisellä kuin kansallisellakin tasolla ympäri maailmaa. Suomessa järjestettiin ensimmäinen kilpailu Pole Art vuonna 2009.

Laji on suureksi osaksi kehittynyt aktiivisten ja intohimoisten naisten ansiosta, sillä lajia ei ole kukaan varsinaisesti lanseerannut eikä lajilla ole selkeää johtajaa. Myös media on paljolti vaikuttanut lajin leviämiseen. (Holland 2010, 63–65.) Internet sekä

muu teknologia, kuten kännykät, ovat olleet vapauttavia naisille, ja myös niiden käyttö on omalta osaltaan vaikuttanut tankotanssin kehitykseen sekä kansainvälisyyteen (Holland 2010, 130–132).

3.2 Tankotanssin määrittelyä

Holland (2010, 27) kuvailee tankotanssituntien perustuvan fyysiseen toimintaan, joka on tähän mennessä tarkoitettu vain miesten viihdykkeeksi mutta jota nyt markkinoidaan positiivisena ja vain naisille suunnattuna vapaa-ajan toimintana. Tämä on pitkälti feminismiliikkeen kehityksen ansiota. Holland korostaa, että vaikka tankotanssi voi olla lähtöisin eroottisista yökerhoista, niin ne eivät enää liity toisiinsa sillä tankotanssista on kehittynyt oma lajinsa, jonka viitekehys on eri. Hän muistuttaa, että monet muutkin tanssilajit, kuten baletti, valssi ja salsa, ovat aluksi kärsineet huonosta leimasta, mutta ajan saatossa niistä on tullut hyväksytyjä taiteenlajeja. Kaikenlaiset taiteenlajit kehittyvät tämänhetkisen kulttuurin ja yhteisön mukaan. (Holland 2010, 186–187). Holland (2010, 12) toteaa kirjassaan, että hänen kokemuksensa mukaan tankotunnit eivät ole osa seksiteollisuutta eivätkä liity mitenkään eksoottiseen tanssiin. Itse näen asian samalla tavalla. Tankotanssi liikuntaharrastuksena on tyystin eri asia kuin miesten katseltavaksi tarkoitettu eroottinen tanssi yökerhoissa.

Suninkin mielestä tankotanssin nykytilanne on aivan toinen kuin mistä laji on alun perin lähtenyt. Vaikka ensimmäiset ideat, pioneerit ja opettajat ovat lähtöisin ”strippiklubeilta” niin nykyään yhdistävä tekijä on oikeastaan vain väline eli tanko. (Suni 19.10.2012, haastattelu.) Myös Holland (2010, 178) toteaa, että loppujen lopuksi kyse on kuitenkin vain metallisesta tangosta (eli urheiluvälineestä), johon suhtaudutaan hyvin yksilöllisesti. Hänen mielestään ei ole syytä sivuttaa lajin eroottisia juuria, muttei myöskään lajin tuomaa muutosta, elämäniloa, riemua ja kohentunutta itsetuntoa voi jättää huomioita.

Holland huomasi tankotanssin merkitsevän monelle naiselle hengähdystaukoa arjesta. Yksi syy, miksi monet rakastavat lajia, on sen leikinomaisuus. Se muistuttaa lapsuuden leikkejä, kuten kiipeilyä ja keinumista. Moni haikailee näiden leikkien tuomaa fyysisen vapauden tunnetta ja kokeekin tankotanssin tarjoavan samankaltaisen tun-

teen. (Holland 2010, 74–77.) Tankotanssisalia voidaankin pitää omana leikkikenttänä aikuisille (naisille). Siellä he voivat vapaasti temppuilla unohtaen samalla arkihuolet. Tankotanssi koetaan siis hauskaksi ja vapauttavaksi, kuten leikkiminen. Siksi tanko viehättää luonnostaan myös lapsia, jotka näkevät siinä hauskan kiipeilyvälineen.

Tankotanssissa yhdistyy tanssillisuus ja ilma-akrobatia. Sunin (19.10.2012, haastattelu) mukaan tankotanssissa näkyy elementtejä muun muassa kiinalaisesta tolpasta miesesiintyjien mukaan tultua sekä ennen kaikkea tanssillisia vaikutteita kun yhä useampi tanssija on ottanut lajin omakseen. Hänestä tankotanssi ei kuitenkaan ole selkeästi ”tanssia” vaan yhdistelmä ilma-akrobatiaa, voimistelua ja tanssia, ja sitä on vaikeampi lokeroida esimerkiksi jonkin tanssiyhdistyksen tai -liiton alaiseksi.

Holland (2010, 60–61) vertaa tankotanssia balettiin; hänen mielestään baletin kuvaus voisi hyvinkin kuvata myös tankotanssia. Hän tuo tekstissään esiin Anna Aaltenin (2004, 267) määritelmän baletista, jossa lajin elementteihin kuuluvat pitkät, ojennetut suorat linjat sekä illuusio painovoimattomuudesta. Myös Parviainen (1994, 43) näkee, että baletissa tavoitellaan liikkeen esittämistä ”ikään kuin tanssija ei olisi riippuvainen painovoiman laeista”. Hänen mielestään baletin ja ylipäättänsä tanssin estetiikkaan kuuluvat kauneuden, sulokkuuden ja viehättävyyden elementit. Lajeilla onkin nähdäkseni paljon yhtäläisyyksiä, mutta tankotanssissa liikkeet viedään tavallaan vielä pidemmälle: korkeammalle, ylösalaisin, enemmän irti lattiasta. Baletissa miehillä on usein ballerinan ”nostajan” ja tukijan rooli, tankotanssissa tätä virkaa ajaa tanko sekä itse tankotanssija, joka nostaa itse itsensä ylös ilmaan omilla voimillaan, jolloin tanssija häivyttää objektin roolia ja korostaa omaa toiminnallisuutta. Molemmissa lajeissa myös jalkineilla on tietynlainen merkitys. Baletin kärkitossut saavat ballerinan korkeammalle ja näin myös pidentävät jalkojen linjaa. Osin samoista syistä osa tankotanssijoista käyttää korkeita platform-kenkiä tanssiessaan, mutta niihin liitetään usein myös miesten kiihottaminen, koska ne yhdistetään seksibisnekseen. Ne tankotanssin edustajat, jotka pitävät lajiaan vain ja ainoastaan kuntoiluna, eivät käytä tällaisia niin sanotusti ”stripparikenkiä”. Suomessa vain hyvin harvoilla tunneilla käytetään korkokenkiä, muualla maailmalla se on yleisempää, esimerkiksi USA:ssa ja Australiassa.

Kuten edellä mainittu baletti, on myös tankotanssi mielestäni hyvin voimakkaasti esteettinen ja esittävä laji sekä länsimaisen kulttuurin tuote. Länsimaisen tanssin lähtö-

kohtana pidetään liikettä, ja tavoitteena onkin tuottaa tarkkaa ja selkeää liikettä ja tämä pätee selvästi myös tankotanssiin. Toisarvoista on se, miltä liike tuntuu tanssijan kehossa vaan pääasia on se, miltä se näyttää ulospäin. Länsimaissa tanssin harjoittelu keskittyykin liikkeiden hiomiseen ja toistoon. Kehoa pidetään visuaalisen liikkeen tuottamisen välineenä, ja tanssi on tarkoitettu ensisijaisesti katsottavaksi. (Parviainen 1994, 36–44.)

Tyypillisiä tangolla tehtäviä liikkeitä ovat pyörähdykset (spins), erilaiset kiipeilyt, joilla päästään liikkumaan alhaalta ylös, liukumiset, joilla päästään alemmas, nostot ja voimaliikkeet sekä erilaiset asennot ja erityistekin notkeutta vaativat liikkeet. Liikkeitä usein kutsutaan myös ”tempuiksi” niiden akrobaattisen luonteen vuoksi. Inversioilla tai invertoinnilla tarkoitetaan tangolla ylösalaisin kääntymistä (engl. to invert = kääntää). ”Floorwork” on taas lattialla tapahtuvaa tanssillista liikkumista, joka on sekin tärkeässä asemassa esimerkiksi tankotanssikilpailuissa, joissa on usein kaksi tankoa etäällä toisistaan. Kun tankotanssija tulee siis ilmasta maahan, tulisi hänen liikkua lattialla muutenkin kuin vain kävellen. Taidokas tankotanssija osaa yhdistää tangolla tehtävät liikkeet sulavasti lattialla työskentelyyn, jolloin syntyy yhtenäinen kokonaisuus.

Yksinkertaisimmillaan tankotanssia voisi kuvailla liikuntamuodoksi, jossa käytetään hyväksi metallista vertikaalitankoa. Kaikkea liikettä tangon ympärillä ei kuitenkaan voida luokitella tankotanssiksi. Tankotanssia määriteltessä on otettava huomioon tangon rooli, joka antaa uutta ulottuvuutta liikkeelle. Se mahdollistaa lattiasta irtautumisen eri tavalla kuin perinteiset tanssilajit sekä pää ylösalaisin olemisen. Nämä asiat kuuluvat mielestäni oleellisesti tankotanssiin, joten mielestäni tankotanssin kriteerit eivät toteudu, jos tankoa ei oleellisesti käytetä liikkeessä tukena ja kontaktipintana. Jos koreografian kaikki liikkeet voidaan toistaa ongelmitta myös ilman tankoa, on kyseessä vain tanssi, ei tankotanssi. Osalle tankotanssiyhteisön jäsenille tankotanssi ei oikeastaan merkitse tanssia lainkaan, vaan he kutsuisivat sitä mieluummin akrobatiksi, jossa ilmaisulla ei ole niin merkittävää roolia kuin tanssissa. Seuraavassa kappaleessa syvennyn asiaan tarkemmin.

3.3 Tankotanssi terminä

Helske kutsuu tankotanssia mieluummin tankoakrobatiaksi, sillä hänestä se kuvailee paremmin lajia. Koreografisia tunteja voidaan hänen mielestään kutsua tankotanssiksi, mutta muuten tangolla tehdään pääasiassa akrobaattisia liikkeitä, kuten kuperkeikkaa, käsilläseisontaa ja kärrynpyörää. (Helske 27.10.2012, haastattelu.)

Myös noin puolet kyselyyni vastanneista opettajista kutsuu tai kutsuisi tankotanssia tankoakrobatiaksi. Myös termit tankoilu, tolppailu, tankotekniikka ja tankotaide olivat muutamien käytössä. Yhdeksän vastaajaa ei käytä muuta termiä kuin tankotanssi. Moni käyttää esimerkiksi tankoakrobatia-nimikettä siksi, että se on heille neutraalimpi ilmaus, joka kuvaa lajin luonnetta ehkä paremmin, eikä sitä yhdistetä niin herkästi erotiikkaan. Usein tankotanssitunneilla ei varsinaisesti tanssita vaan lähinnä keskitytään liikkeiden tekniikkaan ja suoritukseen, jolloin ilmaisu jää hyvin vähälle huomiolle. Tällaisia tunteja usein kutsutaankin tankotekniikkatunneiksi.

Samaan tapaan Holland huomasi asenteen tankotanssin nimeä kohtaan muuttuneen tutkimuksensa eri vaiheiden aikana. Termi tankotanssi (pole dancing) muuttui ´tankoiluksi´ (´pole´) niille, jotka mielsivät tankotunnit enemmän kuntoiluksi (exercice) kuin niin sanotusti ”strippaukseksi” (´strippery´). (Holland 2010,17.)

Holland huomasi yllätyksekseen myös, että osalla hänen tutkimukseensa osallistuneilla, lähinnä harrastajilla, oli yhteistä inho kuntoilua kohtaan. Hän huomasi, että näitä naisia näytti osittain viehättävän sana ´tanssi´ lajin nimessä, mikä viittaa enemmän luovuuteen, tunteisiin ja vapauteen toisin kuin kuntoilu. Tanssia pidetään jopa ”piiloliikuntana”, vaikkakin tiedetään, että muodollinen tanssikoulutus on kovaa työtä. Sen lisäksi hän huomasi, että laji toimii myös niille kuntoilijoille, jotka etsivät jotakin uutta harjoitteluunsa. Tankotanssi tarjoaa siis hauskaa, erilaista ja melkein huomaamaton-ta mutta silti tehokasta kuntoilua niin kuntoilijoille kuin kuntoilun vihaajillekin. (Holland 2010, 50–52.)

3.4 Taidetta vai urheilua

Holland huomasi omassa tutkimuksessaan kaksi toistuvaa teemaa: tankotanssin edut ja tankotanssin ristiriitaisuuden. Jälkimmäisellä hän tarkoittaa tankotanssin kahta eri koulukuntaa eli niitä, jotka kokevat oman lajinsa olevan ´tanssia´ (jolla usein tarkoitetaan sensuellia, niin sanotusti ”stripparimaista” tyyliä), ja niitä, jotka kokevat lajin edustavan kuntoilua (toisin sanoen fitnessiä). Hänen tutkimuksensa tuloksista huomaa, että tankotanssin harrastajia ja tyylejä on monia erilaisia. Tyylikysymys oli yksi tärkeimmistä hänen tutkimukseensa osallistuneille. Toiset haluavat säilyttää lajin tanssillisuuden ja jopa sensuellin ja seksikkään puolen, toiset haluavat hävittää siitä tanssi-sanan, jottei sitä voisi mitenkään liittää eroottiseen tanssiin. Jotkut haluavat vain temppuilla. Useimmat kuitenkin ovat kuitenkin samaa mieltä siitä, että tankotanssissa on kyse niin taiteellisuudesta kuin urheilullisuudesta. (Holland 2010, 67–68.)

Gröhnin mielestä tankotanssi on ehdottomasti urheilua, mutta hän kokee, että lajissa on kaksi eri suuntausta, josta toinen voisi hyvinkin päätyä olympialaisiin. Tämä voisi tuoda mukanaan merkittävää huomiota lajille. (Gröhn 22.10.2012, haastattelu.) Suni ei välitä siitä päätyykö tankotanssi olympialaisiin. Se olisi hänestä ihan kiinnostavaa, mutta hänellä ei ole intohimoa viedä lajia sinne. Se voisi tuoda mukanaan hyviä sekä huonoja seurauksia: se toisi lajille näkyvyyttä sekä standardeja, mutta myös rajoituksia. (Sunni 19.10.2012, haastattelu.)

Suni määrittelee tankotanssin taiteeksi silloin kun esityksessä on jokin tunnelma tai tarina, joka välitetään. Hänelle myös lattiankäyttö on tärkeää sekä tangon käyttö monipuolisesti; tanko voi edustaa jotain muutakin kuin vain välinettä, esimerkiksi roolia tai ”henkilöä”, jolla on tietty merkitys esityksessä. Taiteellisessa esityksessä myös musiikki on tärkeä tekijä. (Sunni 19.10.2012, haastattelu.)

Gröhnin mielestä tankotanssista on haastavaa tehdä taidetta. Hän kertoo itse henkilökohtaisesti pitävänsä siitä, että tankotanssissa ihminen pystyy luomaan ehyen kokonaisuuden, jossa liikekieli pysyy yhtenäisenä läpi esityksen, ja tanssia tapahtuu niin tangolla kuin lattiallakin. Hän kuvailee tämän olevan ehkäpä kaikkein vaikeinta tankotanssissa, jopa ammattitanssijoille. Hän kuvailee lajin olevan vielä niin ”lapsenkengissä”, että menee vielä aikansa ennen kuin lajia pystytään opettamaan kokonaisvaltaisemmin. (Gröhn 22.10.2012, haastattelu.)

Sunille itselleen tankotanssi on ensisijaisesti taidetta, ja hänen mielestään tankotanssissa tulisi aina ottaa huomioon musiikki; se tulisi ottaa huomioon liikeilmaisussa eikä antaa sen olla vain taustalla. Siksi hän pitääkin ajoitusta vaikeana tekijänä; kuka osaa tehdä liikkeet järjestyksessä tietyssä rytmissä siten, että kokonaisuus on harmoninen, saumaton ja vaivattoman näköinen, mutta silti ajoitettu oikein musiikkiin. Sunin mielestä on vahinko, että tankotanssitunneilla kiinnitetään niin vähän huomiota liikesarjojen tekemiseen tietyssä rytmissä; jos niitä saa aina tehdä vain omassa tahdissa ja ohjattujen minikoreografioiden sijaan tunneilla on korkeintaan parin minuutin improvisaatiojakso, menetetään puolet lajin viehätyksestä. Ajoitetut sarjat ja koreografiat ovat myös erittäin tehokasta harjoitusta hapenottokyvylle ja fyysiselle kestävyydelle; nykyiset, temppeihin keskittyvät tunnit harjoittavat lähes pelkkää lihasvoimaa. (Suni 19.10.2012, haastattelu.)

Helskeelle taas laji edustaa ennen kaikkea intohimoista urheilua, mutta hänellekään ei ole väliä, päätyykö se joskus olympialaisiin asti. Helskeen mielestä tankotanssi voi kuitenkin olla myös taidetta, ainakin esiintyjän näkökulmasta eli jos esiintyjä itse kokee tekevänsä taidetta tangolla liikkuessaan. Hän kuvailee, että tangolla voi liikkua monella eri tavalla ja esimerkiksi oppilaissakin näkee kahta eri tyyppiä; osa haluaa toteuttaa itseään ja esiintyä tangolla, kun taas osa harrastaa lajia pysyäkseen hyvässä kunnossa. (Helske 27.10.2012, haastattelu.) Mielestäni tämä pätee moneen muuhunkin tanssilajiin. Montaa lajia voi harrastaa hovin tai kuntoilun vuoksi, mutta hyvin monessa lajissa voidaan myös kilpailla, vaikka kyseessä olisikin ilmaisullinen taiteenlaji, kuten vaikkapa baletti.

Silti vastanneista opettajista melkein puolelle tankotanssi edustaa ensisijaisesti tanssitaidetta ja noin kolmannekselle akrobatiaa. Yhdelle vastaajalle laji edusti kilpaurheilua ja kahdelle kuntoilua. Viidelle vastaajalle se edusti jotakin muuta, ja heidän vastauksistaan kävi ilmi, etteivät he osanneet valita vain yhtä termiä. Kenellekään tankotanssi ei merkinnyt ensisijaisesti viihdettä. Tankotanssi mielletään opettajien keskuudessa siis mieluummin taiteenmuodoksi. Tanssin viihteellisyyttä pidetään usein pinnallisempänä kuin taiteellisuutta, jota yleisesti ottaen arvostetaan enemmän (Niemi-
nen 2003, 220).

Opettajien kyselyssä kysyin myös tankotanssin taidekäsityksestä: onko sitä olemassa ja minkälainen se on? Tähän kysymykseen osallistujilla oli selkeästi vaikeinta vastata: 10 ei osannut vastata kysymykseen. Vain kolmen mielestä tankotanssilla ei ole taidekäsitystä. Suurimman osan, 18 henkilön, mielestä tankotanssilla on jonkinlainen taidekäsitys. Osa heistä perusteli kantansa ja tässä pari mielestäni hyvin osuvaa vastausta:

Tankotanssi ei ole pelkkää liikettä tai temppua toisen perään. Suorituksen lisäksi vaatetus, meikki, musiikki, esittäminen, tarinankerronta, tunteiden ilmaiseminen liittyy vahvasti mukaan.

Tankotanssilla VOI olla taidekäsitys, mutta sillä välttämättä ei tarvitse olla. Tankotanssia voi toteuttaa myös puhtaasti urheilulliselta pohjalta ottamatta lainkaan taideperspektiiviä. Tankotanssin taidekäsitys on mielestäni jokaisen oma henkilökohtainen ja tilannekohtainen käsitys: mitä tankotanssi kenellekin merkitsee. Tankotanssilla itsessään ei mielestäni ole taidekäsitystä, koska tankotanssia voi toteuttaa, ja usein toteutetaankin ei-taiteellisella mentaliteetillä, mutta tankotanssiesityksellä on taidekäsitys silloin, kun esittäjä ja yleisö kokee sen muunakin kuin teknisenä toteuttamisena. Parhaimmillaan tankotanssi on nimenomaan esittävää taidetta, joka vetoaa tunteisiin ja tuntuu elämykselliseltä.

Vastausten perusteella tankotanssin luonteen voidaan nähdä muistuttavan pitkälti showtanssia, jonka historiaa Nina Andström on tutkinut opinnäytetyössään. Työssään hän on myös tarkastellut showtanssi-ilmiöön liittyviä käsityksiä ja asenteita haastatteleamalla lajin asiantuntijoita. Andström (2010,12) toteaa showtanssin olevan sekä esitysmuoto että kilpailumuoto. Hänen haastattelemansa Outi Martikainen luonnehtii showtanssiesityksiä lyhytkestoisiksi sekä myös urheilullisiksi suorituksiksi, joissa näkyy fyysistä voimaa ja notkeutta vaativia liikkeitä. Edellinen kuvaus pätee hyvin myös tankotanssiin. Tankotanssi kuitenkin eroaa showtanssista näkyvimmin tilankäytöllään, johon tanko tuo oman ulottuvuutensa.

Kysyin opettajilta myös, haluaisivatko he tankotanssin olympialaislajiksi, johon suurin osa, 19 henkilöä, vastasi kyllä. Vastaustaan moni perusteli sillä, että tankotanssi saisi näin ansaitsemaansa näkyvyyttä ja arvostusta. Moni kuvaili tankotanssia myös vaativaksi lajiksi ja rinnasti sen moneen muuhun urheilulajiin, kuten voimisteluun. Eräs vastaaja oli kuitenkin huolissaan siitä, että lajin tavallinen harrastaminen saattaisi kärsiä, jos lajista tulee kilpailuhenkempää.

Tankotanssi pääsisi arvoiseensa asemaan, toisi lajille ja kilpailujen arvosteluille yhtenäisemmät säännöt, ja vetäisi viimein tankotanssin ylös strippari-mielikuvista.

Laji soveltuu olympialaisiin siinä missä monet muutkin arvostelulajit. Mielestäni lajissa on kuitenkin vielä paljon kehitettävää (esim. arviointijärjestelmä), ennen kuin olympiastatuksesta voi/kannattaa haaveilla.

Viidellä henkilöllä ei ollut mielipidettä asiaan, ja seitsemän henkilöä ei haluaisi lajia olympialaisiin. Viimeksi mainitut vastaajat lähinnä pelkäsivät lajin luovuuden kärsivän ja kokivat, että olympialaislajina tankotanssista tulisi liian rajoitettua. Myös lajin arvostelua pidettiin hankalana.

On toki vaativaa urheilua, siinä missä muutkin lajit, mutta ei sovi olympialaisiin ainakaan vielä. Tanssia ja taidetta ei voida arvostella yksimielisesti. Lajiin pitäisi saada ”pakolliset” liikkeet, kuten esim. luistelussa.

Se rajoittaisi lajia liikaa. Olympialaiset ovat lajeille, joihin voidaan määritellä tarkasti mitattavat kriteerit. Jos tällaiset asetettaisiin tankotanssiin, se veisi lajista tanssillisuuden ja luovuuden.

Andström (2010, 12) kertoo samaan tapaan myös Martikaisen olevan huolissaan showtanssin rajoittamisesta, joka johtaisi siihen, että kilpailunumerot alkaisivat näyttää samanlaisilta, ja tällöin kyseessä ei olisi enää avarakatseinen showtanssi. Osa kyselyyni vastanneista tankotanssiopettajista näyttää pitkälti ajattelevan samalla tavalla tankotanssista ja kokee, etteivät olympialaiskilpailut olisi välttämättä oikea paikka esittää tankotanssia, joka on jossain määrin taiteellista ja showtanssin kaltaisesti myös hankalasti arvioitavaa. Myös ”Suomen kuumin taiteilija” Oona Kivelä pitää tankotanssia mahdollisena olympialaislajina, mutta pitää ongelmallisena tanssin poistumista lajista, jos olympialaishaaveet toteutuvat (Tiusanen 2011).

Kuten showtanssi on Martikaisen mielestä käymistilassa sen suhteen, onko se kilpailu- vai taidemuoto (Andström 2010, 29), on tankotanssikin samantapaisen pohdinnan alaisena. Tankotanssia, kuten showtanssiakin, voidaan esittää kummallakin mentaliteetilla, ja molemmissa lajeissa on näkyvissä niin urheilullisuus kuin taiteellisuus. Suurelle yleisölle molemmat lajit ovat kenties tutumpia viihdeteollisuuteen liitettynä, mutta ihmisten käsitykset kehittyvät ja monipuolistuvat sitä mukaa kun lajitietous ja näkyvyys kasvavat mm. laajenevan harrastajamäärän ansiosta. Tankotanssikäsitys

riippuu paljolti ihmisestä ja tilanteesta. Loppujen lopuksi vain harva tankotanssija pitää lajiaan puhtaasti kilpaurheiluna, ja lajin rikkautena voidaankin pitää sen monimuotoisuutta ja eri tyylien luovaa sekoittamista. Minulle tankotanssi on parhaimmillaan sekä ilmaisullista taidetta että silminnähtävää vaativaa urheilua, aivan kuten monet muutkin tanssilajit.

4 TANKOTANSSIN OPETUS

Tankotanssin opetusta alettiin tarjota Suomessa ensimmäisen kerran marraskuussa 2007, jota ennen Suomessa ei ollut juurikaan tietoa koko lajista liikuntamuotona. Maria Kekkonen ja Olha Venäläinen perustivat Helsinkiin tankotanssikoulun nimeltään Rock The Pole. Seuraavina vuosina lajin opetus levisi myös muihin isoimpiin kaupunkeihin ja nykyään tankotanssia voi harrastaa noin 22:lla eri paikkakunnalla. Tällä hetkellä Helsingissäkin on jo neljä eri yritystä, joissa opetetaan tankotanssia tai – akrobatiaa. Näistä uusin on syksyllä 2012 avattu Vertical Club. Huomioitavaa on se, että kaikki tankotanssiin erikoistuneet tanssikoulut ovat naisten perustamia ja ne työllistävät eniten naisia.

Suomessa tankotanssin opetusta tarjotaan vakituisesti tanssikouluissa ja kuntoilukeskuksissa. Esimerkiksi Isossa-Britanniassa tankotanssin opetusta on järjestetty myös pubeissa tai yökerhoissa (Holland 2010, 71). Tämä ilmiö on tietääkseni nykyisin olematon Suomessa. Opetusta voidaan mielestäni pitää uskottavampana ja ammattitaitoisempana, jos se tapahtuu tilassa, joka on ensisijaisesti tarkoitettu liikunnan harrastamiselle.

Tässä luvussa käyn läpi laatimieni kyselyiden tuloksia. Näiden pohjalta tutkin, minkälaista tankotanssin opetusta Suomessa tarjotaan ja kenelle, sekä yritän muodostaa profiilia lajin opettajista ja heidän työtilanteestaan. Valotan myös opetuksen eri puolia ja harrastajaprofiilia.

4.1 Yritysten opetustarjonta

Lähetin tutkimukseeni liittyvän kyselyn sähköpostilla 27:lle eri yritykselle, joiden tiesin järjestävän tankotanssin opetusta. Näistä vastauksensa kyselyyn antoi yhteensä 11 yritystä eri puolilta Suomea.

Tankotanssin opetusta tarjoavista yrityksistä vain kolme ilmoitti olevansa tanssikoulu sekä lisäksi kolme profiloitui nimenomaan tankotanssikouluksi. Kaksi yritystä oli kun-

toilukeskuksia ja kolme muuta määrittivät toimintansa joksikin muuksi; yksi oli kunto-klubi lapsille ja nuorille, toinen akrobatiaan keskittynyt studio ja kolmas yhdistysmuotoinen tanssi- ja liikuntastudio. Näin ollen tankotanssin opetus oli päätuote vain kolmelle yritykselle. Lähes poikkeuksetta kaikki yritykset tarjosivat myös muita liikunta- ja tanssitunteja, kuten kehonhuollollisia tunteja ja monia eri tanssilajeja. Nuorin yritys oli perustettu tämän vuoden aikana, ja vanhin yritys on tarjonnut tankotanssin opetusta yli neljän vuoden ajan.

Tavallisinta on, että tankotanssin opetus on jaettu kolmelle tai neljälle eri taitotasolle. Yksi yritys ilmoitti, että heillä on vain yksi taitotaso, jonka tulkituin avoimeksi taitotasoksi, jonne kaikentasoiset oppilaat ovat tervetulleita. Yhdellä yrityksellä taitotasoa oli käytössä viisi tai enemmän. Yrityksistä seitsemän tarjosi oppilailleen myös vapaaharjoittelutunteja, jolloin varsinaista opetusta ei ole vaan oppilaat harjoittelevat itsenäisesti.

Tanssitankojen määrä yritysten tiloissa vaihteli kahdesta seitsemääntoista. Useimmissa yrityksissä tankoja oli kuitenkin yli kymmenen (keskiarvo 10,6). Tankojen määrä on usein rajoittava tekijä oppilaiden osallistumismäärässä, ja verrattaessa tavallisiin tanssitunteihin oppilasmäärät ovat pienempiä. Oman kokemukseni perusteella tavallisinta on, että yhdellä tangolla harjoittelee tunnin aikana yksi oppilas. Jos tankoja on kuitenkin suhteellisen vähän, esimerkiksi vain kuusi, voivat oppilaat joutua jakamaan saman tangon tunnin aikana. Oppilasmäärän pienuus on kuitenkin yleisen turvallisuuden kannalta hyvä asia, sillä opettajan pitää tunnin aikana ”valvoa” oppilaiden suorituksia tarkemmin kuin tavallisilla tanssitunneilla johtuen tankotanssin akrobaattisesta luonteesta. Lisäksi tanssitangot vaativat paljon tilaa ympärilleen, mikä myös vaikuttaa tankojen määrään tietynkokoisessa tilassa. Tankojen hankinta on yrittäjien kannalta myös suurehko investointi, sillä yksi tanko voi maksaa montakin sataa euroa.

Kaikissa yrityksissä opetustunteja viikossa oli vähintään kolme. Melkein puolet yrityksistä tarjosi yli 15 opetustuntia viikossa, mikä ei ole yllättävää, koska osan päätuote oli nimenomaan tankotanssitunnit. Kolmessa yrityksessä opetustunteja viikossa oli vain kolmesta viiteen ja kolmessa muussa yrityksessä niitä oli 6-15. Kaikki yritykset

kertoivat tarjoavansa lisäksi tankotanssipolttaritunteja eli erikseen tankotanssin opetusta polttariseurueille.

Lähes kaikki yritykset olivat järjestäneet myös tankotanssin workshop-kursseja eli (yleensä) vierailevien opettajien tiiviskursseja. Noin puolet workshop-kurssien pitäjistä oli ulkomaisia tankotanssijoita, joiden joukkoon lukeutuivat muun muassa Pantera Blacksmith (USA), Steven Retchless (USA), Nelle Swan (SWE), Jenyne Butterfly (USA) sekä Tracey Simmonds (UK). Kotimaisista tankotanssin opettajista ja ohjaajista mainittiin Oona Kivelä, Henriikka Roo, Iina Laatikainen, Miia Rytönen sekä Asta Pussinen.

Kysyin yrityksiltä tarjoavatko ne myös seuraavia teematunteja: burleskitanssi, striptease, tuolitanssi ja lap dance. Vain kaksi yritystä tarjosi kolmea ensimmäistä lajia (toisella yrityksellä striptease K-18) ja vain yksi yritys tarjosi viimeisintä. Nämä lajit voidaan jossakin määrin rinnastaa eroottiseen tanssiin, johon joskus saatetaan liittää myös tankotanssi. Käsitykseni mukaan Suomessa tankotanssia kuitenkin markkinoidaan sekä harrastetaan aika puhtaasti kuntoilumielessä.

Kymmenessä yrityksessä miehet olivat tervetulleita kaikille tunneille. Kolmessa yrityksessä on myös järjestetty erikseen tankotanssitunteja miehille, mutta kyselyhetkellä tunteja ei ollut tarjolla, uskoakseni vielä vähäisen kysynnän vuoksi. Kaksi yritystä tarjosi myös tankotanssitunteja erikseen lapsille. Eräs yritys tarjosi tunteja 4-6-vuotiaille lapsille, nuorten tunteja 13-15-vuotiaille sekä äiti-vauva-tunteja. Useimmilla yrityksillä oli tankotanssituntien alaikäraja 15 tai 16 vuotta.

4.2 Opettajat ja ohjaajat

Vastanneiden yritysten tankotanssin opettajien ja ohjaajien määrä vaihteli kahdesta kahteentoista. Keskimäärin yrityksissä opettaa viisi tankotanssin ohjaajaa, vain yhdessä kyselyn yrityksessä ohjaajia on yli seitsemän.

Toiseen kyselyyni (liite 2) vastasi 37 tankotanssin opettajaa/ohjaajaa, joista kuusi vastasi vain osaan kysymyksistä. Kaikki vastanneista olivat naisia. Heidän ikänsä vaihteli 18:n ja 38 vuoden välillä. Kuitenkin suurin osa vastanneista, 26 henkilöä, oli

syntynyt 1980-luvulla ja tyyppillinen tankotanssin opettaja on keskiarvoltaan 27-vuotias. Noin neljäsosa vastaajista oli pääkaupunkiseudulta (Helsinki ja Espoo), missä on myös eniten tankotanssinopetusta tarjolla. Muut vastaajat asuivat ympäri Suomea.

Vastanneista noin puolella oli kolmannen asteen koulutus, ja lisäksi muutama oli tällä hetkellä suorittamassa korkeakoulututkintoa. Lopuilla oli toisen asteen koulutus (lukio tai ammattikoulu) tai muu vastaava. Vain seitsemän henkilöä oli suorittanut tankotanssin ohjaajakoulutuksen (esimerkiksi FIPO, Vertical Dance tai jokin muu). 29 vastaajaa kertoi päätyönsä olevan jokin muu kuin tankotanssin opetus, ja eri ammattialoja olikin kaikenkirjava joukko. Mielenkiinnosta kysyin kaikilta vastaajilta myös, olivatko he työskennelleet eroottisena tanssijana. Tähän kysymykseen kukaan ei vastannut myöntävästi.

Suurin osa, 16 vastaajaa, opettaa tankotanssia keskimäärin vain 1-3 tuntia (60 minuuttia) viikossa. 11 vastaajalla työtunteja kertyy 4-6 tuntia viikossa. Vain kolme henkilöä opettaa lajia 7-12 tuntia viikon aikana. Tankotanssin opetus on päätyö vain kuudelle vastaajalle. Tankotanssin opetus/ohjaus on fyysistä ja rankkaa työtä, jopa rankempaa kuin tavallinen tanssinopetus. Tämä selittää sitä, miksi se voi vain harvalle olla päätulonlähde, koska työtunteja ei välttämättä kerry tarpeeksi elannon saantiin. Se on kuitenkin hyvä lisätulonlähde esimerkiksi opiskelijoille, joita osa vastaajista oli. Myös tankotanssituntien tarjonnan vähäisyys suhteessa tankotanssinopettajien/ohjaajien määrään voi selittää tätä asiaa. Kaikille opettajille ja ohjaajille ei välttämättä riitä niin paljon omia tunteja kuin he haluisivat pitää. Tämä asia tuli ilmi parilta vastaajalta, kun kysyin vastaajien mielipidettä omiin työmahdollisuuksiin tankotanssin parissa. Vain yksi vastaaja oli tyytymätön työmahdollisuuksiinsa ja kaksi hieman tyytymättömtä. Neljä vastaajaa ei osannut sanoa, ja yhden vastaus oli neutraali. Muut, eli suurin osa, olivat kuitenkin keskimäärin melko tyytyväisiä työmahdollisuuksiinsa. Perusteluina kerrottiin lajin suosion olevan nousussa ja harrastajia riittävän. Osa ilmaisi myös olevansa nykytilanteeseensa tyytyväisiä opettaessaan pari tuntia viikossa, sillä tankotanssin opetus oli heille vain sivutyö eivätkä he halunneet asiaan muutosta.

Suurimmalla osalla, 19 vastaajalla, oli kyselyn mukaan voimassa oleva työsopimus. Kymmenellä vastaajalla ei puolestaan ollut työsopimusta, ja kolme ei osannut vastata

kysymykseen. Vastaajista suurimman osan ammatti- tai työnimike oli joko liikunnan-, tanssin-, tankotanssin- tai tuntiohjaaja (19 henkilöä). Noin kolmasosan, yhdeksän henkilön, ammattinimike oli tanssinopettaja. Kaksi vastaajaa oli yrittäjiä ja kaksi vastaajaa ei osannut sanoa työnimikettään. 23 vastaajaa kertoi tuntipalkkansa määrän, joka vaihteli 20 ja 50 euron välillä. Vastaajien tavallisin tuntipalkkamäärä oli 20-30 euroa (60 minuutin tunti). Vain kuuden henkilön tuntipalkka oli yli 30 euroa. Kahdella henkilöllä se saattoi nousta jopa 40 euroon ja yhdellä jopa 50 euroon. Kolmen henkilön tuntipalkan määrä vaihteli jopa 20 euron erolla, varmaankin riippuen tunnista. Yleisesti ottaen vastaajat olivat melko tyytyväisiä palkkaansa, pari jopa erittäin tyytyväisiä. Neljä vastaajaa 32 vastaajasta olivat hieman tai jonkin verran tyytymättömiä palkkaansa.

Sunin mielestä tankotanssiopettajia on moneen lähtöön. Yhdistävä tekijä on intohimo lajia kohtaan, mutta muuten taustat vaihtelevat paljonkin; joillakin on pitkäkin liikuntausta (esimerkiksi tanssi), osalla ei välttämättä ollenkaan. Kyselyyni vastanneilla opettajilla/ohjaajilla lähes kaikilla oli jonkinlainen liikuntatausta. 17 henkilöä kertoi harrastaneensa yhtä tai useampaa tanssilajia (esimerkiksi baletti, showtanssi). Yhdeksällä henkilöllä oli liikuntataustana voimistelu (useimmiten telinevoimistelu). Useita mainintoja saivat myös jooga, yleisurheilu sekä luistelu.

Kymmenellä henkilöllä ei ollut muuta kokemusta ryhmäliikunta- tai tanssituntien ohjaamisesta. 24 opettajaa kertoi omaavansa kokemusta myös muun ryhmäliikunnan ja/tai tanssin ohjaamisesta. Puolet heistä oli opettanut vähintään yhtä tanssilajia. Usealla oli kokemusta myös voimistelun, zumban sekä venyttelytuntien ohjaamisesta. Osa oli ohjannut myös erilaisia kuntoilutunteja, kuten aerobic-tunteja.

Kyselyyn vastanneista opettajista lähes kaikki ovat kuulleet lajista ensimmäisen kerran vähintään pari vuotta sitten, ellei aikaisemmin. Suurin osa on kuullut lajista ensimmäisen kerran jostakin tiedotusvälineestä (useimmiten lehdestä) tai tutulta ihmiseltä. Ensimmäiselle tankotanssitunnilleen opettajat olivat eniten osallistuneet vuoden 2009 aikana. Toiseksi eniten lajia kokeiltiin ensi kertaa vuosina 2008 ja 2010. Kolme opettajaa oli aloittanut lajin jo vuonna 2007 ja kolme opettajaa oli aloittanut vasta vuonna 2011. Sanat fyysisyys, haastavuus, tanssillisuus, näyttävyyys, esteetti-

syys ja akrobatia näkyivät vastauksissa eniten kysyttäessä, mikä sai opettajat alun perin kiinnostumaan tankotanssista.

Kyselyyn vastanneet opettajat ovat opettaneet tankotanssia suhteellisen vähän aikaa. Lähes kolmasosa, 10 henkilöä, on opettanut lajia vasta alle vuoden ajan. Vain kolme henkilöä on aloittanut lajin opettamisen jo vuonna 2008 eli ensimmäisten tankotanssinopettajien joukossa. Vuonna 2009 alkoivat viiden tankotanssinopettajan työt, kuten myös vuonna 2011. Vuoden 2010 aikana lajia alkoi opettaa kahdeksan vastanneista.

Suurimmalla osalla, 23 vastaajalla, on kotona oma tanssitanko. Yhtä moni oli joskus esiintynyt tangolla yleisön edessä. Yhdeksällä vastaajista ei ollut omaa tankoa kotona ja yhtä moni ei ollut esiintynyt tangolla. Vastaajista noin kolmasosa, 12 henkilöä, oli myös kilpaillut tankotanssikisoissa.

4.3 Opetus tankotanssitunneilla

Hollandin tutkimukseen osallistuneet kertoivat tankotanssituntien vahvistavan heitä fyysisesti. Holland koki, että varsinkin liikuntaan negatiivisesti suhtautuvat naiset oppivat tankotanssituntien avulla uuden tavan oppia käyttämään omaa kehoansa sekä asettamaan itsellensä fyysisiä tavoitteita ja saavuttamaan ne. Holland kuvaileekin tankotanssia lajina vahvaksi, määrätietoiseksi, taidokkaaksi ja vallankumoukselliseksi, ainakin mitä tulee tankotunteihin. (Holland 2010, 58–59.)

Holland tuo tekstissään esille myös tankotanssituntien joustavuuden. Tällä hän tarkoittaa sitä, että useat ohjaajat antavat vaihtoehtoliikkeitä eritasoisille oppilaille, jolloin kaikkea ei tarvitse osata heti eikä synny niin helposti epäonnistumisen tunnetta, niin kuin esimerkiksi koululiikunta-aikoina. Jokainen saa siis treenata omaan tahtiinsa. (Holland 2010, 54–55.) Eritasoisten oppilaiden huomiointi onkin yksi opettamisen haasteita, etenkin tankotanssitunneilla yleisen turvallisuuden vuoksi. Jos oppilaalla ei ole tarpeeksi voimaa, on mahdotonta tehdä tiettyjä liikkeitä tangolla. Ohjaajan pitääkin olla aina valppaana, etenkin alkeistason tunneilla, ja huomata oppilaiden erilaiset tarpeet tunneilla. Kyselyyni vastanneet opettajat ja ohjaajat kokivatkin oppilaiden taasoerot haastavimmaksi asiaksi tankotanssin opettamisessa. Samalla tunnilla saattaa

olla taidoiltaan ja ominaisuuksiltaan erilaisia oppilaita, ja vastaajat mielsivät haastavaksi epävarmojen, arkojen, turhautuvien ja fyysisesti heikkojen oppilaiden kannustuksen. Oppilaat vaihtuvat usein joka tunnilla, sillä kurssimuotoista jatkuvaa opetusta tarjotaan vain osassa yrityksissä. Tärkeää olisi tunnin alussa huomata, missä suhteessa tulisi käyttää erilaisia opetusmenetelmiä, esimerkiksi komentotyylisestä opetusta tai eriytyvää opetusta. Komentotyylisessä opetuksessa opettaja selittää ja näyttää saman tehtävän kaikille oppilaille sekä myös arvioi suoritusta, kun taas eriytyvässä opetuksessa opettaja antaa oppilaille eritasoisia tehtäviä, joiden suorituksia myös oppilaat arvioivat itse (Varstala 2003, 160–163).

Seuraavaksi eniten haasteina mainittiin kaikkien oppilaiden tasapuolinen huomioiminen opetuksessa sekä turvallisuuden takaaminen oppilaille. Kokemuksesta tiedän myös itse, että 16 oppilaan tunnilla on haastavaa nähdä ja ohjata kaikkia tasapuolisesti. Muutama opettaja koki haastavaksi myös itsensä kehittämisen eli pohti sitä, mistä löytää uusia liikkeitä ja omaa treeniaikaa.

Kysyin opettajilta myös tankotanssin opettamisen parhaista puolista. Selkeästi suurin osa mainitsi parhaiksi puoliksi oppilaiden kehityksen ja onnistumisen kokemukset, jotka useampi opettaja koki palkitsevaksi. Myös oppilaita keuhuttiin iloisiksi, innostuneiksi ja motivoituneiksi.

4.4 Oppilaat

Yritysten tankotanssioppilaiden määrä vaihteli kahdestakymmenestä kahteensataan. Kyselyn mukaan suurin osa harrastajista on 20–30-vuotiaita. Kahdessa yrityksessä suurin ikäryhmä oli alle 20-vuotiaat, ja yksi yritys ilmoitti suurimman ikäryhmän olevan yli 40-vuotiaat. Hollandin tutkimuksesta kävi ilmi että harrastajien ikäskaala on melko laaja. Harrastajia löytyy teineistä mummoihin, yleinen ikähaarukka on 18–60, mutta joskus tunneilta löytyy myös hieman nuorempia sekä vanhempia naisia (Holland 2010, 96–100.) Viime aikoina Suomessa on näkynyt yhä nuorempia harrastajia, esimerkiksi nuorten teinien äidit saattavat kysellä, voiko heidän lapsensa tulla tunnille tai äiti ja lapsi saattavat tulla yhdessä tunneille. Myös liikunnanopettajat ovat löytäneet tankotanssin: useat koululaisryhmät käyvät kokeilemassa tankotanssia liikuntatuntien puitteissa. Tämä kielii asenteiden muuttumisesta ja lajin arkipäiväistymisestä.

Valtaosa Suomen tankotanssin harrastajista on naisia. Neljä yritystä kertoi, ettei heillä käy miesharrastajia tai heitä käy hyvin harvoin. Kuudessa yrityksessä vakituisesti tunneilla kävi yhdestä kolmeen miestä ja yhdessä yrityksessä enemmän kuin kuusi miestä osallistui tunneille vakituisesti. Miehet ovat siis selkeässä vähemmistössä niin harrastajien kuin opettajienkin joukossa, vaikka monessa koulussa miehet ovat tervetulleita harrastuksen pariin. Miehet uskaltavat tulla kuitenkin kaveriryhmässä kokeilemaan lajia yksityistunneille, usein osana polttaripäivää, mikä on yhä suositumpaa.

Hollandin tutkimukseen kuului myös osio, jossa hän tarkasteli muutamaa miestankotanssiharrastajaa. Hollandin mukaan heteromiesten vartalot eivät ole koskaan olleet samalla tavalla objekteja kuin naisvartalot. Siksi mielikuva miehistä tankotunneilla on myös erilainen. Hollandin tutkimukseen osallistuneet naiset pitivät miesten osallistumisesta tankotunneille melko epäilyttävänä, sillä he miettivät, tulevatko miehet ”katselemaan” naisia tunneille, tai sitten he ajattelivat, etteivät miehet olleet heteroja. Holland väittää, että tanssi yhdistettynä miehiin on ylipäätään vielä melko negatiivisia käsityksiä omaava aihe. Siten hän kyseenalaistaakin sen, pystyykö tankotanssi vetoamaan miehiin, sillä varsinkin se on vielä lajina monien käsitysten mukaan feminiinistä ja seksuaalista toimintaa. Kuitenkin tutkimukseen osallistuneet neljä miestä nauttivat tankotunneista lähinnä samoista syistä kuin naisetkin (esimerkiksi fyysiset hyödyt ja sosiaalisuus), vaikka lajia markkinoidaan ja opetetaan miehille eri tavalla kuin naisille. Miesten opetuksessa keskitytään enemmän voimaliikkeisiin ja vähemmän tanssillisuuteen. Monet tankotanssitunneille tulevat miehet ovat usein jo urheilullisia ja esimerkiksi tanssijoita tai muun liikunnan ohjaajia. (Holland 2010, 160–175.)

Itsekin olen opettanut miehille tankotanssia lähinnä polttarituntien muodossa. Niistä huomaa, että miehiä kiinnostaa laji, mutta he saattavat pitää sitä vielä ”pikkutuhmana” ja siten hauskana toimintana polttareissa. Usein lajin fyysisyys yllättää heidätkin, kuten monet naisetkin. Olen opettanut myös polttari- ja opiskelijaryhmiä, joissa on sekä miehiä että naisia, mikä on itsessään yllättävää ja positiivista kuten myös se, että osallistujat ovat olleet kaikki aidosti kiinnostuneita kokeilemaan lajia. Kaikille se on kuitenkin ollut uutta, jännittävää ja hauskaa sekä varmasti mieltä avartavaa. Varsinkin urheilulliset miehet pärjäävät mainiosti tunneilla, sillä miehillä on luonnostaan enemmän voimaa, josta on hyötyä tangolla. Suomessa muutamat uskaliaat miehet

jatkavat harrastusta, mutta varsinaisesti laji ei ole vielä ”iskenyt” miehiin täysillä. He ovat uteliaita ja kyselevät tunneista, mutta eivät ehkä rohkene ainakaan yksin harrastaa lajia (poikkeuksia toki löytyy). Sirkuksesta tuttu kiinalainen tolppa on lajina puolestaan miesvaltainen, ja myös monet suomalaiset miehet ovat löytäneet lajin. Usein lajia kuitenkin myös opettaa miesohjaaja. Ehkä tankotanssipuolellekin tarvittaisiin miesohjaajia, jotta miehet uskaltaisivat tulla tunneille rohkeammin. Esimerkiksi USA:sta, Venäjältä ja Ranskasta löytyy jo tunnettujakin ”miestankoilijoita”, kuten Steven Retchless, Evgeni Greshilov ja Edouard Doyé, jotka kilpailevat ja esiintyvät aktiivisesti. Useimmilla heillä on tanssi-, sirkus- tai voimistelutaustaa.

Oona Kivelä (Tiusanen, 2009) ja Gröhn (22.10.2012, haastattelu) painottavat harrastuksen älykkyyttä ja kertovat harrastajien olevan akateemisesti koulutettuja, esimerkiksi lääkäreitä ja opettajia. Sunin (19.10.2012, haastattelu) mielestä tankotanssi viehättää ja koukuttaa monenlaisia ihmisiä; laji tarjoaa niin älyllistä kuin fyysistäkin haastetta. Näin ollen ei voida sanoa, että olisi tietynlaista ”harrastajaprofiilia”. Erilaisilla ihmisillä on erilaisia motiiveja ylittäänsä liikunnan harrastamisessa, ja liikunta voi tarjota myös sosiaalisia ja esteettisiä kokemuksia, jotka voivat joillekin olla ensiarvoisempia tavoitteita kuin fyysisen kunnon parantuminen (Laakso 2003, 19). Tämä pätee mielestäni erityisen hyvin tankotanssiin, joka on harrastuksena monipuolinen eikä jää ainoastaan kuntoilun tasolle vaan tarjoaa monipuolisia elämyksiä.

5 TANKOTANSSITAPAHTUMAT

Tässä luvussa esittelen erilaisia tankotanssiin keskittyneitä tapahtumia, joissa voidaan nähdä niin harrastaja- kuin ammattilaistason esityksiä. Tankotanssikilpailut ovat ehkäpä tankotanssiharrastuksen näkyvin osa, sillä niistä uutisoidaan usein myös mediassa. On kuitenkin olemassa myös muita esiintymistilaisuuksia, joissa kilpailu ei ole niin vahvassa roolissa.

5.1 Kilpailut

Hollandin mukaan tankotanssitapahtumat ja -kilpailut korostavat lajin atleettisuutta vähentäen samalla striptease-käsityksiä lajista. Kilpailuissa on tietyt säännöt ja kriteerit ja yleensä vaatteiden riisuminen on täysin kiellettyä ja kilpailuvaatetuksen peittävydestä ollaan myös tarkkoja. (Holland, 135–138.) Myös kengistä voidaan olla tarkkoja, jos halutaan korostaa lajin urheilullisuutta, ja usein voi törmätä säännöissä myös ”seksuaalisten” ja provosoivien liikkeiden ja musiikin kieltoon.

Tutkimuksessani kysyin haastateltaviltani Suomen kilpailuiden tasosta ja kehittämisalueista. Gröhnistä (22.10.2012, haastattelu) tankotanssikilpailuiden tuomaroinnissa on vielä kehitettävää, mikä vie aikaa. Hän kuvailee tankotanssin arvostelun olevan vaikeaa, mikä vaikuttaa monesti negatiivisesti myös arvosteluperusteisiin sekä tuloksiin. Hän kokisi jonkinlaisen tankotanssiyhdistyksen olevan tarpeellinen tässä suhteessa, jotta kilpailuja voitaisiin kehittää parempaan suuntaan esimerkiksi kilpailuarvosteluja parantamalla.

Helskeenkin (27.10.2012, haastattelu) mielestä tankotanssikilpailuissa on vielä kehittämisen varaa ja esimerkiksi tuomarointi on vaikeaa. Kisojen järjestäjien tulisi olla ammattitaitoisia ja tuomarointiperusteiden selkeitä. Mallia voisi ottaa esimerkiksi telinevoimistelumaailmasta.

Myös Suni kritisoi monia (lähinnä ulkomaisia) kilpailuita siitä, että tuomaroinnista on tehty hyvin sekavaa ja hankalaa sekä epäoikeudenmukaista kilpailijoille, eikä sitä useinkaan pidetä tärkeänä osana kilpailua ja esiintyjien oikeusturvaa. Sunin mielestä

Suomen kilpailuja voidaan pitää korkeatasoisina ja huolellisesti toteutettuina. Varsinkin Pole artia pidetään ihan maailmanlaajuisesti suosikkikilpailuna. Hänen mukaansa kilpailupuitteet esiintyjien kannalta vaihtelevat suuresti maailmalla, mutta ovat monelta osin erinomaiset Suomen, Ranskan, USA:n ja Australian kilpailuissa. (Suni 19.10.2012, haastattelu.)

Suomessa on voinut huomata tankotanssitapahtumien järjestämisessä sen muutoksen, että yhä harvemmin (isompien) tapahtumien paikkana toimii yökerho tai baari. Tämän vuoden SM-kilpailut ovat hyvä esimerkki tästä, sillä tapahtumapaikkana toimi messuhalli liikuntamessujen aikana. Tämä paikka sai kiitosta siitä, että sen koettiin lisäävän lajitietoa suuremman yleisön edessä, sillä katsomassa paikalla ei ollut ainoastaan tankotanssimaailman edustajia. Myös viime vuoden Pole Art -taidekilpailu järjestettiin Savoy-teatterissa, joka tarjosi hienot puitteet kasvavalle ja kansainväliselle tapahtumalle. Seuraavaksi käyn läpi molempien kilpailuiden taustoja.

5.1.1 SM-kilpailut

Tankotanssin Suomen-mestaruuskilpailut on tähän mennessä järjestetty kahtena vuonna: 2010 ja 2012. SM-kilpailujen järjestelyistä vastaa Tankotanssin SM-kilpailu Oy, joka kostuu lajin harrastajista, ammattilaisista, yrittäjistä ja tapahtumatuotannon ammattilaisista. Ensimmäisen kerran kilpailut järjestettiin Helsingissä 12.9.2010 ravintola Virgin Oil Co:ssa. Kilpailussa kisattiin kahdessa eri sarjassa: keskitason harrastajille suunnatussa avoimessa sarjassa, joka on avoin kaikille, myös miehille ja niille, jotka eivät ole virallisesti Suomen kansalaisia, sekä SM-sarjassa, joka on avoin vain naisille, jotka ovat virallisesti Suomen kansalaisia. Molemmissa sarjoissa oli kahdeksan naista kilpailemassa voitosta. Kilpailusuorituksissa käytettiin vain yhtä staattista tankoa. Ensimmäisen Suomen-mestarin tittelin vei Oona Kivelä ja avoimen sarjan voittaja oli Sini-Sofia Hänninen. Toisen kerran SM-kilpailut järjestettiin 3.3.2012, ja kisapaikkana toimi ravintolan sijaan Helsingin Messukeskus GoExpo-liikuntamessujen yhteydessä. Tänä vuonna lavalla oli sekä staattinen että pyörivä tanko, joita molempia tuli käyttää kilpailusuorituksissa. SM-sarjassa kilpaili kuusi naista ja avoimessa sarjassa 11 naista. SM-voiton vei tällä kertaa Henriikka Roo (Rinne) ja avoimessa sarjassa voitti Laura Soikkeli. Molempina vuosina kilpailijat on valittu etukäteen videohaun perusteella. Tuomariston arvosteluperusteina ovat olleet tasa-

puolisesti tankotekniikka, koreografia ja esittäminen. Vuonna 2010 tuomaristo koostui seitsemästä jäsenestä ja vuonna 2012 neljästä jäsenestä. Alaikäraja kilpailusarjoihin on ollut 16 vuotta. (Tankotanssin Suomen mestaruuskisat, hakupäivä 27.11.2012). Kilpailun alaikäraja noudattelee siis pitkälti useimpien tankotanssituntien ikärajaa. Naapurimaassamme Venäjällä kisattiin tänä vuonna myös lasten omissa kilpailusarjoissa kansallisessa Miss Pole Dance -tankotanssikilpailussa, joissa oli myös lapsille omat kilpailukategoriat ja nuorin osallistuja oli 7-vuotias (CNN, hakupäivä 30.12.2012).

5.1.2 Kansainvälinen Pole Art -tapahtuma

Pole art -kilpailu järjestettiin ensimmäisen kerran Helsingissä lokakuussa 2009 ravintola Kaisaniemessä. Sen perusti yksi haastateltavistani, tankotanssinopettajan töitä tehnyt Tanja Suni, joka huomasi tämänkaltaisella taiteellisella kilpailutapahtumalla olevan kysyntää. Tapahtuman toiseksi järjestäjäksi tuli Nelle Swan, joka on perustanut Pohjoismaiden ensimmäisen tankotanssikoulun Tukholmassa. Pole art -kilpailu käydään vuorovuosin Helsingissä ja Tukholmassa. Ensimmäisen kerran kilpailijoita oli lähinnä Suomesta, Venäjältä ja Ruotsista, mutta sittemmin kilpailuun on tullut osallistujia ympäri maailmaa. Pole Artissa myös miehille on oma kilpailusarjansa. Kilpailusarjojen lisäksi tapahtumassa on myös showcase-osio, joka onkin koko tapahtuman ydin. Tapahtuman järjestäjät odottavat niin esiintyjiltä kuin myös kilpailijoilta luovuutta, ilmaisua ja omaperäisyyttä. Tapahtumaa kuvaillaankin kotisivuillaan uusien, ennalta arvaamattomien ideoiden ja liikkeiden kokeelliseksi laboratoriksi. (Pole art, hakupäivä 20.12.2012.)

Pole artissa arvostellaan kolmea eri osa-aluetta: taiteellisuutta, tekniikkaa ja temppuja. Lisäksi mukaan on tullut originellisuus. Tuomarointi on myös kehittynyt kilpailussa; siitä on tehty looginen, läpinäkyvä ja helpompi tuomareille. Pole artissa käytetään samaa pisteidenlaskumenetelmää kuin FDO:ssa (Finnish Dance Organisation), mutta tuomareiden on myös perusteltava, mistä osa-alueista pisteitä on esiintyjälle tullut. (Suni, haastattelu 19.10.2012.) Gröhn (22.10.2012, haastattelu) kehuu Pole art -tapahtumaa hyvin järjestetyksi ja kertoo sen olevan monen tankotanssijan mielestä jopa maailman paras tankotanssikilpailu. Hänen kokemuksensa mukaan maailmalla kaikki kisat eivät suinkaan ole ammattimaisesti järjestettyjä.

5.2 Muut tapahtumat

Muut tankotanssitapahtumat ovat pienimuotoisempia ja lähinnä koulukohtaisia. Noin puolet kyselyyn vastanneista yrityksistä oli järjestänyt tapahtumia, kuten tanssinäytöksiä ja muita esiintymistilaisuuksia. Yleensä (tanko)tanssikoulujen tapahtumissa esiintyy koulujen omia opettajia ja oppilaita, ja ne ovat näin ollen hieman ”sisäpiirin” tilaisuuksia. Kaikille avoimet tapahtumat ovat keskittyneet lähinnä Helsingin ja Tampereen alueelle. Tanja Sunin järjestämässä Pole Vibes -tankotanssitapahtumassa nähtiin niin soolo-, ryhmä- kuin duoesityksiä vuosina 2010 ja 2011. Tapahtumapaikkana toimi kaksi helsinkiläistä ravintolaa ja esiintyjiiä tuli eri kaupungeista. Tampere Open Showcase on järjestetty neljästi vuodesta 2009 lähtien. Tapahtuma on luonteeltaan tankotanssikatselmus, jossa on kaksi eri kategoriata: sooloesitykset ja ryhmä-/duoesitykset. Tapahtumassa on ollut tuomaristo, joka antaa palautteet esiintyjille ja valitsee suosikkinsa kummastakin kategoriasta. Myös yleisö on saanut äänestää suosikkinsa esiintyjien joukosta. (Tampere Open Showcase, hakupäivä 27.12.2012.) Tampereella on järjestetty kahdesti myös tankotanssin alkeis-jatkotason harrastajille suunnattu kilpailu Pole Debut (Pole Debut, hakupäivä 27.12.2012). Kilpailusarjoja on kaksi: alle vuoden harrastaneille ja alle kaksi vuotta harrastaneille. Tankotekniikan lisäksi kilpailussa arvioidaan erityisesti esiintymistä. Lisäksi Seinäjoella järjestettiin vuonna 2010 Koko perheen tankoilutapahtuma, jonka toteutti tankotanssikoulu Poleaholic. Tapahtumassa esiintyi muun muassa koulun omia oppilaita sekä myös vierailuvia esiintyjiiä Tampereelta ja Helsingistä. Ohjelmaan kuului myös julkkishaastekisa. Tapahtuman tuotot menivät hyväntekeväisyyteen. (Koko perheen tankoilutapahtuma sunnuntaina Seinäjoki-salissa, hakupäivä 27.12.2012.)

Gröhn (22.10.2012, haastattelu) haluaisi ehdottomasti lisää tapahtumia, jotka lisääisivät yhteisöllisyyttä ja toimisivat harrastajien kohtaamispaikkana, jossa voisi inspiroitua muiden esitysten avulla. Hänen mielestään yhteisiä tankotanssitapahtumia järjestetään nykyään ehkä harvemmin kuin aikaisemmin, ainakin pääkaupunkiseudulla. Hän kokee, että tapahtumien vähäisyys on jättänyt tankotanssin jopa taantumaan, jos verrataan alun noususuhdanteeseen.

6 SUOMALAISET TEKIJÄT

6.1 Tankotanssipioneerit Suomessa

Helskeen (27.10.2012, haastattelu) mielestä lajin eteenpäin viejiä Suomessa ovat olleet erityisesti ensimmäisen tankotanssikoulun perustajat sekä myöhempien tankotanssikoulujen perustajat. Lisäksi suomalainen maailmanmestari Oona Kivelä on herättänyt huomiota maailmanlaajuisesti. Ylipäätensä kaikki kilpailijat, harrastajat ja koulujen perustajat vievät lajia eteenpäin omalla tavallaan.

Myös Gröhn tunnustaa lajin eteenpäin viejäksi Oona Kivelän, joka hiljattain esiintyi Oopperatalolla Dance with dancers -tapahtumassa, mitä Gröhn pitääkin merkittävänä saavutuksena lajille, sillä onhan Oopperatalo korkeakulttuurin mekka. Lisäksi yksi suurimmista tekijöistä on hänen mielestään ollut myös Tanja Suni, joka laadukkaan opetuksen lisäksi alkoi järjestää laadukkaita tankotanssitapahtumia, joista merkittävin on Pole Art. Tämän tapahtuman kautta esimerkiksi Kiveläkin pääsi näyttämään kykynsä, mistä suurelta osin voidaan kiittää Sunia. (Gröhn 22.10.2012, haastattelu)

Sunin ensikosketus tankoon tapahtui vuonna 2005 Australiassa, jossa hän ihastui lajiin sen hauskuuden vuoksi. Hän koki lajin myös vaativaksi, sillä hänellä itsellään ei ollut varsinaista tanssi- tai voimistelutaustaa, mutta koukuttui niin, että hankki itselleen kotiin tanssitangon, jonka hän toi myös Suomeen muutettuaan takaisin kotimaahansa. Tanja kuuli samoihin aikoihin, että Suomeen perustetaan ensimmäinen tankotanssikoulu Rock The Pole. Pari kuukautta tanssikoulun avaamisen jälkeen Suni alkoi itse opettaa kyseisessä koulussa. (Suni 19.10.2012, haastattelu)

Sunin mukaan Australiassa tankotanssiharrastuksessa painotettiin hauskanpitoa sekä yhteisiä tankotanssitapahtumia (esimerkiksi ”pole jams”), joissa harjoiteltiin yhdessä ja amatööritkin saivat esiintyä huoletta ilman kovaa kritiikkiä. Suni halusi luoda samaa tunnelmaa lajiin Suomessakin, ja niinpä hän itse alkoi järjestää paljon erilaisia tapahtumia niin muiden opettajien ja kuin kansainvälisten yhteyksien avulla. Hän toi ulkomaisia tankotanssijoita Suomeen pitämään lyhytkestoisia kursseja (workshops), sillä hän matkusteli paljon työnsä puolesta, jolloin hän samalla loi kontakteja ulkomai-

siin tankotanssikouluihin ja -opettajiin. Ensimmäisten ulkomaisten vierailijaopettajien joukossa olivat Lu Nagata Japanista, Mariana Baum Ranskasta sekä Suzy Q Australiasta. Tanja tutustui myös Nelle Swaniin, joka oli perustanut ensimmäisen tankotanssikoulun Pohjoismaihin. Swanin kanssa Suni on kehittänyt eteenpäin vuonna 2009 perustamaansa Pole Art -tapahtumaa, joka pidettiin ensimmäisen kerran Helsingissä lokakuussa 2009 ja nykyisin vuorovuosin Helsingissä ja Tukholmassa. (Suni 19.10.2012, haastattelu.)

Sunin itsensä mielestä erityisesti tankotanssikoulujen perustajat ovat vieneet lajia eteenpäin Suomessa. RTP:n perustajat eli Maria Kekkonen ja Olha Venäläinen olivat lajin ensimmäisiä pioneereja, jotka saivat lajin käyntiin ja toivat lajia esille mediakontaktien avulla. Iso tekijä oli myös toisen tankotanssikoulun perustaja Iina Laatikainen Tampereelta. Suni antaa arvoa kaikille intohimoisille tankotanssin opettajille ja esiintyjille, jotka ovat antaneet aikaansa lajille. He kaikki ovat myös omalta osaltaan vieneet lajia eteenpäin. (Suni 19.10.2012, haastattelu.)

Olen edellisten kanssa samaa mieltä siitä, että laji on kehittynyt eteenpäin Suomessa aktiivisten toimijoiden, kuten Tanja Sunin kautta. Uusimpana lajin eteenpäin viejinä näen helsinkiläisen tankotanssitaideriikän ”Pole Art Ensemble Vertigan”, joka koostuu kuudesta tankotanssin ammattilaisesta. Syksyllä 2012 ryhmä voitti Greenpeacen järjestämän kansainvälisen ”Dance for Ice” -videokampanjan, jossa tankotanssijoiden tarkoituksena oli osoittaa tukensa pohjoisnavalle tankotanssivideon avulla sekä levittää tietoisuutta ilmastonmuutoksesta (Greenpeace, hakupäivä 30.12.2012). Palkinnoksi ryhmä sai esiintyä ammattilaisten kanssa tuotetulla tanssivideolla. Omasta mielestäni ryhmän tankotanssia voisi kuvailla liikelähtöiseksi ja ilmaisulliseksi sekä tietyn tavalla herkäksi. Tekninen taso on heillä myös huipputasoa ja koreografiat hiottuja.

6.2 Suomalaisen tankotanssin ominaispiirteitä

Tässä kappaleessa yritän selvittää, löytyykö suomalaisten tankotanssijoiden esiintymistyyleistä yhteistä tekijää ja eroaako suomalaistankotanssijoiden tyyli muiden maiden tankotanssijoista. Sunin mielestä alun perin suomalaista tankotanssityyliä esityksissä kuvasti ilmaisullisuus ja ilmaisun tarve:

Kävikin ilmi et sille oli tilaus (Pole Art-tapahtumalle). Monet ihmiset halusivat sen tyyppistä tanssia, Suomessa ja ulkomailla -- Alusta asti Suomessa oli mun mielestä semmonen porukka joka halusi käyttää sitä ilmaisukeinona, ja ihan niiku tasosta riippumatta -- Se ilmaisukeinona sen jutun käyttäminen oli se juttu, ja, ja musiikki myös, mut ennen kaikkea ilmaisu. Et ne halus kertoo jonku tarinan sillä tai välittää tunnetilan niiku tanssi oikeesti taidemuotona tekee. (sama.)

Hänen mukaansa maastamme löytyy kuitenkin myös enemmän lajin urheilupuolta painottavia esiintyjä. Osa haluaa "tankoilla" nimenomaan lajin akrobaattisuuden ja fyysisen haastavuuden takia. (sama.)

Suni (sama) mainitsee kolmantena tyylinä myös sensuellin puolen, jota vain muutama esiintyjä edustaa Suomessa. Hän kuvailee, että Suomi ja Ranska olivat ensimmäiset maat, jotka alkoivat painottaa tankotanssin taiteellisen ilmaisun puolta, kun muu maailma teki vielä paljon eroottista puolta. Hän kertoo näiden kolmen tyylin olleen aina nähtävissä. Hänen mielestään on kuitenkin mahtavaa, että eri tyylien edustajat inspiroivat toinen toisiaan. Ilmaisupuoli on tullut erilaisista tanssilajeista; ensin baletti oli iso juttu, mutta nyt se on tullut ehkä tiensä päähän. Hänen mielestään nykytanssin soljuva liike sopii parhaiten tangolle.

Suomalaisesta tankotanssityylistä puhuttaessa Gröhnillä tulee ensin mieleen Oona Kivelä, joka vie tarmokkaasti vahvaa tyyliään eteenpäin. Nykyään hänen mielestään Euroopassa tehdään aika samanlaista tyyliä kuin Suomessakin eikä voida suoraan sanoa, että olisi tyyppillistä suomalaista tankotanssityyliä. Vaikka hänen mukaansa Suomessa tankotanssi perustuu voimankäyttöön, niin silti siihen yritetään tuoda mukaan tanssia, jottei se jäisi vain fitnessin tasolle. Hän harmittelee sitä, että Suomessa harva käyttää kenkiä tankotanssissa ja kuvaileekin tankotanssin olevan täällä "aika puhdasta" ja toisenlaista kuin esimerkiksi Australiassa ja USA:ssa (joissa näkee ehkä enemmän sensuellia tanssityyliä tangolla). (Gröhn 22.10.2012, haastattelu)

Helskeen (Haastattelu 27.10.2012) mielestä tyyliään suomalaiset tankotanssija-esiintyjät ovat teknisesti taitavia ja esteettisiä. Hänen mielestään verrattuna muihin maihin suomalaiset tankotanssikilpailijat ovat lisäksi kekseliäitä ja esitykset ovat persoonallisia. Hänen mielestään maassamme on kova taso jopa kansainvälisestikin.

Maailmalla suomalaisia tankotanssijoita pidetään älykkäinä ja taiteellisina myös Oona Kivelän mukaan (Tiusanen, 2011).

Noin puolet kyselyyni vastanneista tankotanssinopettajista ja -ohjaajista olivat edellä mainittujen näkemysten kanssa pääosin samoilla linjoilla. Heistä useat kuvailivat suomalaista tankotanssia yleensä tyyliään tanssilliseksi, luovaksi, taiteelliseksi ja tyylikkääksi. Muutama toi esiin myös esitysten urheilullisuuden ja fyysisyyden ja osa kuvaili tyyliä voimistelumaiseksi. Suomalaista tyyliä kuvailtiin myös ´siveäksi´ sekä paljon ´aremmaksi´ kuin muualla ja eroottinen tyyli korkokenkineen ja keimailuineen koettiin kaukaiseksi suomalaisten tankotanssityylistä.

Pyysin vastaajia kuvailemaan myös omaa tankotanssinsa liikekieltä. Vastaukset nousivat suurimmaksi osaksi samaa linjaa kun kuvailtiin suomalaista tankotanssin tyyliä. Sana ”tanssillinen” näkyi eniten kuvattaessa omaa liikekieltä tangolla ja siihen liit-tyen usein liitettiin myös ”ilmaisullinen”, ”soljuva”, ”sulava” tai ”pehmeä”. Kolmessa vastauksessa tuotiin ilmi voimistelutausta, joka näkyy omassa liikekielessä. Muutamassa vastauksessa myös jollain tavalla vähäteltiin omaa liikekieltä. Sen kuvailtiin olevan vielä ”tönkköä”, ”kömpelöä” tai ”haparoivaa”, mutta useimmiten tavoitteena oli kehittää liikekieltä jatkuvaksi, sulavaksi, tanssillisemmaksi:

No tangolla liikekieli on vielä valitettavan haparoivaa, mutta yritän yhdistää akrobaattisia liikkeitä aina erilaisiin tanssityyleihin ja –koreoihin. Ehkä nyky- ja showtanssi kuvaisivat parhaiten yrityksiäni. Tärkeää olisi päästä liikkumaan sujuvasti lattialta tolपालle ja toisin päin. (ei vielä oikein onnistu!)

Telinevoimistelutausta näkyy vielä suht voimakkaasti. Olen yrittänyt käydä erilaisilla tanssitunneilla, jotta saisin liikekieleen myös muita vaikutteita.

”Naiselliseksi” omaa liikekieltä kuvailtiin vain kahdessa vastauksessa, joista toisessa korostettiin, ettei liikekieli ole kuitenkaan ”seksikästä”. Sanat ”sensuelli” ja ”kissamainen” esiintyivät yhdesti. Eräässä vastauksessa toivottiin oman liikkeen olevan notkeaa ja sulavaa, muttei missään nimessä eroottista. Tämä vastaaja ei halunnut myöskään käyttää tanssissaan kenkiä. Muutamassa vastauksessa omaa liikekieltä kuvailtiin ”voimakkaaksi”, ”vahvaksi” tai ”sporttiseksi”.

Tankotanssityylistä puhuttaessa näen siinä yhtäläisyyksiä muihinkin tanssilajeihin, kuten itämaiseen tanssiin. Laukkanen käsittelee itämaiseen tanssiin liittyvässä haastattelututkimuksessaan rivous-diskurssia, jossa pohditaan naistanssijan epäsopivia liikkeitä itämaisessa tanssissa. Rivoudella tarkoitetaan seksuaalisuutta negatiivisessa mielessä ja asia tulee esiin useimmiten tanssijan asennosta ja pukeutumisesta puhuttaessa. ”Vääränlaisesti” liikehtiviä ja pukeutuneita tanssijoita paheksutaan, sillä he objektivoivat omaa kehoaan. Jotta yleisö saisi hyvän kuvan lajista, tulee liikekielen olla kontrolloitua, ”siveää” ja ”ylvästä”. (Laukkanen 2003, 208–217.) Itse koen jotenkin, että suomalaiset tankotanssijat korostavat taiteellista tyyliään, jottei heidän tanssia vahingossakaan leimattaisi rivoksi. Kuten itämaiset tanssijat eivät halua leimautua alistetuiksi ”haareminaisiksi”, eivät tankotanssijatkaan halua leimautua eroottisiksi strippareiksi ts. miesten fantasioiden kohteeksi. Tämä selittää ehkä myös miksi Suomessa käytetään vain vähän korkokenkiä tankotanssitunneilla ja -esityksissä.

6.3 Suomalainen tankotanssiyhteisö

Tankotanssiyhteisöllä tarkoitan lähinnä lajin harrastajia, niin tunneilla osallistujia kuin yksikseen kotona harjoittelevia, sekä opettajia ja ohjaajia (jotka usein myös esiintyvät ja kilpailevat). Tankotanssiyhteisöä Helske kuvailee pieneksi ja tiiviiksi, mutta arvelee harrastajien määrän nousevan tulevaisuudessa. Hän kuvailee harrastajia hyvässä mielessä motivoituneiksi eikä ole havainnut liikaa kilpailuhenkisyttä yhteisön keskuudessa. Helske kertoo harrastajien koostuvan pääosin naisista ja miesharrastajia olevan vain kourallinen. Harrastajajoukkoon mahtuu mukaan niin kotiäitejä kuin strippareitakin. (Helske 27.10.2012, haastattelu.) Gröhn puolestaan kuvailee varsinkin edistyneitä harrastajia kunnianhimoisiksi ja monesti korkeakoulutetuiksi ja harrastusaktiivisiksi ihmisiksi. Tankotanssi tarjoaa heille tarpeeksi haasteita ja uutta opittavaa. Opettajia hän kuvailee reippaiksi ja iloisiksi, sekä hyvinvointia arvostaviksi. Kaiken kaikkiaan hän kuvailee tankotanssiyhteisön koostuvan mukavista ja avoimista ihmisistä ja. (Gröhn 22.10.2012, haastattelu.)

Pyysin myös kyselyyn vastaavia opettajia ja ohjaajia kuvailemaan suomalaista tankotanssiyhteisöä. Tässä muutamia tyypillisiä vastauksia:

--Monenlaisia, erilaisia ja monipuolisia tekijöitä ja harrastajia. Naisvoittoinen.

Pieni ja tiivis. Harrastajat tukevat ja kannustavat toisiaan, kyselevät ja antavat vinkkejä toinen toisilleen. Aktiivisimmat tuntevat toisia harrastajia foorumin kautta ympäri Suomea. Ohjaajat ovat osa yhteisöä.

Pieni ja tiivis, mutta hajontaakin on paljon. Ollaan tavallaan yhteydessä, mutta ei ole mitään järjestelmällistä toimintaa.

--Yhteisö on olemassa ja suht "tiivis" koska pieni porukka. Tarvittaisiin oikeasti se yhdistys.

Kaksi viimeisintä vastaajaa viittaavat järjestelmällisen toiminnan puutteeseen, mikä johtuu suurimmaksi osaksi varmasti siitä, ettei tankotanssilla ole omaa yhdistystä eikä se ole esimerkiksi minkään urheiluliiton jäsen. Eräs vastaaja oli myös huolestunut tankotanssiohjaajien vaihtelevasta tasosta Suomessa ja koki tärkeäksi, että laji saataisiin jonkin liiton tai yhdistyksen alle, jotta suosittu laji olisi turvallinen harrastus. Holland (2010, 139–140) kertoo, että kansainvälinen tankoliitto IPF (The International Pole Federation) perustettiin vuonna 2006 ajamaan tankotanssijoiden asioita kansainvälisesti, muun muassa yhdistämään ja neuvomaan tankoilijoita maailmanlaajuisesti. Liitto ei kuitenkaan saanut paljonkaan tuulta purjeisiinsa, ja Hollandin mukaan se epäonnistui, koska tankotanssi-ilmio on ikään kuin anarkinen: sillä ei ole yhtä "johtajaa" ja ei ole yhtä ainoaa ja oikeaa tapaa tehdä asioita. Tankotanssijoita on hyvin erilaisia yhteisön sisällä, ja heillä kaikilla on omat käsityksensä asioista. Varmaan osin tästä syystä Suomessa tankotanssilyhdistystä ei ole päästy perustamaan, vaikka se olisi varmasti tarpeen muun muassa SM-kilpailuiden säännöllisen järjestämisen kannalta.

Vastauksia oli monenlaisia ja eri näkökulmista katsottuna, mutta useimmat kuvailivat yhteisöä tai sen ilmapiiriä sanoilla "kannustava", "lämmin" ja tähän liittyen myös sanoilla "pieni" tai "tiivis". Myös "foorumiin" viitattiin muutaman kerran, millä tarkoitetaan internetin "Spin around the pole"- keskustelufoorumia tankotanssin harrastajille. Eräs vastaaja kuvaili myös tankotanssikilpailuiden yleisöä, joka koostui nuorista lajin harrastajista, sekä kilpailuiden ystävistä ja vanhemmista, ajan virrassa menevistä kaupunkilaisista. Pari henkilöä ei kokenut tuntevansa yhteisöä hyvin. Vain harva kuvaili yhteisöä jollain tapaa negatiiviseksi, esimerkiksi osittain kilpailuhenkiseksi tai suorituskeskeiseksi:

Jokainen ymmärtää miksi toinen harrastaa/rakastaa lajia. Ollaan ”suvaitsevaisia”. Kuitenkin samaan aikaan tiettyjä tyyliisuuntia mollataan ja yritetään erottaa.

Liian kilpailuhenkinen, toisaalta liian kaverillinen.—

Samaan tapaan Hollandin tutkimuksesta kävi ilmi, että tyylikysymys on yksi tärkeimmistä tankotanssin harrastajille, ja tyylien monipuolisuus saattaa johtaa myös siihen, että jotakin tiettyä tankotanssin tyyliisuuntausta ”vastustetaan” harrastajien keskuudessa vaikka muuten tankotanssia ”puolustetaankin” (Holland 2010, 66–67). Myös Hollandin tutkimuksen mukaan yleisesti ottaen tankotanssiyhteisö on kuitenkin kannustava ja lämminhenkinen. Lajin sosiaalisuudesta kertoo myös ”tankojamit” (pole jams), jotka ovat lähinnä jatkotason harrastelijoille tarkoitettuja illanviettoja, jossa treenataan yhdessä ja jaetaan tietoa ja pidetään hauskaa yhdessä. Hänenkin tutkimuksessaan vain pari ohjaajaa mainitsi joidenkin edistyneempien oppilaiden kilpailuhenkisyydestä, joka johtuu Hollandin mielestä usein mahdollisella kilpaurheilutaustalla. (Holland 2010, 130–133,184.) ”Tankojameja” järjestetään Suomessakin jonkin verran, lähinnä tanssikoulujen kevät-, joului- ja halloween-juhlien yhteydessä.

Useimmat vastaukset viittaavat paljolti siihen, että aktiivisia harrastajia koetaan olevan vielä vähänlaisesti, mutta nämä harrastajat tuntevat toisensa ainakin jollain tasolla, esimerkiksi internetin kautta tai tunneilta. Oman kokemukseni mukaan niin keskustelufoorumilla kuin tunneillakin tosiaan vallitsee hyvä yhteishenki ja ilmapiiri on sitä vapautuneempaa mitä paremmin ihmiset tuntevat toisensa. Omilla tunneillani olen huomannut, että niin nuoremmat kuin vanhemmat harrastajat ovat kavereita keskenään. Yhteisön harrastajat ja opettajat ja ohjaajat ovat kuitenkin pitkälti jakautuneet koulujen kesken, erityisesti Helsingissä, kuten eräässä vastauksessa asia ilmaistiin. Tankotanssikoulujen edustajat kohtaavat toisensa useimmiten siis kilpailuiden merkeissä. Tämä ilmiö jollain tapaa muistuttaa kokemaani showtanssikulttuuria; ollaan uskollisia yhdelle tanssikoululle treenaamalla vain siellä. Näin muodostuvat koulujen omat yhteisöt.

Tankotanssi on siitä kiinnostava laji, että moni lajin harrastaja omistaa kotona oman tanssitangon. Osa heistä ei välttämättä osallistu tankotanssitunneille lainkaan, varsinkaan, jos opetusta ei ole tarjolla lähellä. Tankotanssiliikkeiden ”itseoppiminen”

esimerkiksi internetin videopalveluiden (Youtube) avulla onkin hyvin tavallista. Youtube on pullollaan harrastajien treenivideoita sekä tankotanssikisojen suorituksia, joista poimitaan uusia liikkeitä harjoiteltavaksi.

6.4 Kotimaiset tankotanssituotteet

Tärkein tankotanssiharrastuksen väline on luonnollisesti metallinen vertikaalitanko. USA, Iso-Britannia ja Australia ovat tankotanssituotteiden myynnin kärkimaita, joissa kansainvälisesti tunnetuin tankotanssiväline lienee X-pole -tanssitanko. Vaikka Suomi on verrattain pieni maa, jossa tankotanssia on harrastettu vasta muutaman vuoden ajan, on täällä huomioitu tankotanssijoiden tarpeet ja tuotu markkinoille kilpailukykyisiä tuotteita tankotanssiharrastajien käyttöön. Suomessa tuotettuja ja valmistettuja tanssitankoja on voinut ostaa jo vuodesta 2005, jolloin erotiikkakauppaan keskittynyt jyväskyläiläinen yritys Antishop Oy toi markkinoille kotimaisen tanssitangon (Antishop, hakupäivä 11.12.2012). Sittemmin myös urheiluvälineitä tuottava Ahlcover group/Ahlsport on tuonut markkinoille Fitpole -tangot, jotka on kokonaan suunniteltu sekä valmistettu Suomessa (Ahlspport, hakupäivä 11.12.2012). Yrityksen valmistamia tankoja käytetään varsinkin uudemmissa tankotanssin opetuspaikoissa sekä Suomen mestaruuskisoissa. Lisäksi yritys järjestää FIPO-tankotanssiohjaajakoulutuksia. Yritys korostaa mainonnassaan erityisesti tankoharjoittelun urheilullista puolta tuoden esiin lajin fyysiset hyödyt ja se kutsuukin lajia termeillä ´pole fitness´ ja ´tankoharjoittelu´.

”OonaK Collection” on ensimmäinen Suomessa suunniteltu ja valmistettu erityisesti tankotanssijoille suunnattu vaatemallisto, jonka toteutuksesta on vastannut urheiluvaatevalmistaja Mia-Tuote Oy yhdessä tankotanssija Oona Kivelän kanssa. Mia-Tuote Oy:n mukaan tankotanssivaatteiden kysyntä kasvoi vuonna 2011. Malliston tuotteiden suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota vaatteiden istuvuuteen sekä naisellisuuteen. Mallisto lanseerattiin Los Angelesissa kesäkuussa 2012 International Pole Convention -tapahtumassa, joka on maailman suurin tankotanssitapahtuma. Malliston keulakuvana toimiva Oona Kivelä on kansainvälisesti tunnettu tankotanssikilpailija ja hänen avulla mallistoa markkinoidaankin ympäri maailmaa. (Promode, hakupäivä 11.12. 2012.)

7 TANKOTANSSI MEDIASSA

Televisio ja elokuvat ovat varmaankin ne mediakanavat, jotka ovat eniten luoneet mielikuvaa perinteisestä, eroottisesta tankotanssista, jota harjoitetaan hämyisissä yökerhoissa. Nykyaikaista, ei-riisuvaa tankotanssia on alkanut näkyä Suomen televisiossa sitä mukaan kun kotimaisia tankotanssikoulujakin on perustettu. Itse näin toisen RockThePole:n perustajan, Maria Kekkosen, esittävän tankotanssia Maria! -keskusteluohjelmassa syksyllä 2007, jolloin kuulin koko harrastuksesta ensimmäistä kertaa ja kiinnostuin lajista välittömästi. Myös lehtiartikkelit ovat valottaneet lajin luonetta. Medialla onkin tärkeä rooli lajin tietoisuuden ja leviämisen kannalta. Varsinkin internet on mahdollistanut lajin kehityksen maailmanlaajuisesti. Tässä kappaleessa tutkin, kuinka tankotanssia käsitellään ja esitellään eri tiedotuskanavissa, mukaan lukien tankotanssikoulujen omilla kotisivuilla, sekä miten asenteet ja käsitykset tankotanssista ovat mahdollisesti muuttuneet.

7.1 Tankotanssin esiintyminen TV:ssä ja lehdistössä

Tankotanssista kuulee ehkäpä eniten erilaisten lehtijuttujen yhteydessä. Varsinkin alkuaikoina artikkelit aiheesta olivat tyyliltään informatiivisia, ja ne valottivat lajin taustaa ja urheilullista tarkoituspää. Toimittajien kirjoituksista on voinut havaita tankotanssissa olevan ”uutuudenviehätystä” sekä kiinnostavuutta etenkin lajin eroottisen taustan vuoksi. Aluksi useilla toimittajilla näkyi olevan tarve viitata lajin striptease-kytköksiin. Sittemmin on voinut nähdä myös juttuja, joissa ei mainita välttämättä mitään erotiikasta tai stripteasesta. Parisen vuotta sitten alkoi ilmestyä juttuja, joissa viestittiin, että laji sopii erinomaisesti myös lapsille ja miehille eikä ole tarkoitettu vain naisten harrastukseksi (ks. Torikka, 2009, Yle Uutiset, 2010; Kupiainen, 2010.) Monet toimittajat ovat halunneet haastattelun lisäksi kokeilla myös tankotanssia käytännössä. Lähes kaikissa artikkeleissa ja haastatteluissa korostetaan aina tankotanssia kuntoilu- tai muotona ja tuodaan esille sen fyysiset hyödyt. Nähdäkseni tankotanssista kirjoittaminen on yhä melko suosittua. Vuonna 2012 kirjoitettuja juttuja löytyi internetissä parisenkymmentä julkaisuja ja näin ollen eniten muihin vuosiin verrattuna. Tanko-

tanssista kirjoitetaan niin iltapäivälehdissä, aikakauslehdissä kuin paikallislehdissäkin. Kotimaiset tankotanssikilpailut ja kilpailijat ovat poikineet lisää lehtijuttuja ja menestyneimpiä kilpailijoita haastatellaan usein (ks. Satakunnan viikko, 2012; Korhonen, 2012).

Myös televisiossa on voinut törmätä tankotanssiin. Muun muassa Oona Kivelä on esiintynyt monesti tangolla erilaisten keskusteluohjelmien yhteydessä, ja viimeksi hän oli Ennätystehdas-ohjelmassa, jossa hän teki ennätyksen pysyen tangolla 48 sekuntia ”iron X” -asennossa. Henriikka Roo osallistui puolestaan Talent-ohjelmaan vuonna 2011 esittäen balettivaikutteista tankotanssia, jonka ansiosta hän pääsi ohjelman finaaliin asti. Nämä esiintyjät ovat tuoneet lajia esille positiivisessa valossa, sillä heidän esityksensä ovat olleet katsojaystävällisiä ja hyvin kaukana ”strippari”-stereotyypistä, joka usein mielletään negatiiviseksi. Tankotanssin opetusta puolestaan nähtiin televisiossa vuoden 2011 Big Brother-ohjelmassa, jossa vieraili oululainen tankotanssinopettaja pitäen oppitunnin kilpailijoille. Tosin, opetus sijoittui erotiikka-teemaisen viikon yhteyteen, jolloin ohjelmassa esiintyi eroottisia tanssijoita, myös tankoa apuna käyttäen.

7.2 Tankotanssikoulujen markkinointi

Tankotanssikoulujen kotisivujen tehtävä on houkutella maksavia asiakkaita sekä lisäksi myös kuvailla lajin luonnetta (Donaghue, Kurz & Whitehead 2011, 447). Jos tarkastelee suomalaisten tankotanssikoulujen (Rock The Pole, Pole4fit, Vertical club, Pole-a-holic, Pole academy, Ready Set Pole) kotisivuja, voi huomata, että ne esittelevät lajia asiallisesti ja neutraaliin tyyliin. Kaikki puhuvat lajista liikuntamuotona ja kertovat lähinnä sen tuomista fyysisistä hyödyistä, kuten voiman ja notkeuden kehitymisestä. Pari koulua mainitsee lisäksi itsetunnon tai itseluottamuksen kohoavan. Osa kouluista korostaa, ettei lajia aloittaessa tarvitse olla liikuntataustaa. Lajin kerrotaan sopivan kaikille, niin miehille kuin naisille. Vain yhdellä kotisivulla kerrotaan lajin sopivan kaikille naisille eikä miehistä ole mainintaa. Pari koulua mainostaa myös lasten omia kursseja. Parilla sivulla mainitaan tankotanssituntien ikärajaksi 15 vuotta. Jos lajin taustasta kerrotaan jotain, niin viitataan vain sen sirkustaustaan. Minkään koulun sivuilla ei viitata millään lailla eroottisuuteen tai seksikkyyteen, eikä tuoda esil-

le stripteasea lajin lähtökohtana. Kuvissakaan ei näy mitään ”strippaamiseen” viittavaa, kuten korkeita korkokenkiä. Kotisivujen kuvat ovat mielestäni erittäin tyylikkäitä eivätkä ne ole ristiriidassa asiasisällön kanssa.

7.3 Sosiaalisen median ja internetin vaikutus lajin kehitykseen

Spin around the pole-keskustelufoorumi perustettiin samoihin aikoihin kun Suomeen tuli tankotanssinopetusta (vuonna 2007). Vuoden 2012 lopulla palveluun on rekisteröitynyt 1916 käyttäjää (Spin around the pole, hakupäivä 27.12.2012), mikä antaa jonkinlaista osviittaa myös tankotanssin harrastajien määrästä. Vertauksen vuoksi etsin tietoa myös muista tanssin keskustelufoorumeista. Tanssifoorumilla oli vain 405 rekisteröityä käyttäjää ja viimeisimmät keskustelut olivat parin vuoden takaa (Tanssifoorumi, hakupäivä 20.12.2012). Gröhn (22.10.2012, haastattelu,) pitää tankotanssifoorumia merkittävänä tekijänä, sillä sieltä varsinkin uudet harrastajat saavat paljon tietoa lajista ja missä harrastajat voivat jakaa kuviaan, videoita ja ajatuksiinsa.

Tankotanssifoorumi on Suninkin (19.10.2012, haastattelu) mielestä tärkeä tekijä Suomen harrastuspiireissä. Foorumin ilmapiiri on hänen mukaan alusta asti ollut positiivinen ja kannustava, toisin kuin muut tanssifoorumit yleensä. Myös Helske (27.10.2012, haastattelu) pitää tankotanssifoorumia keskeisenä asiana Suomen tankotanssikulttuurissa. Se on kohtaamispaikka, jossa on saavutettu tankotanssiryhmissä parhaiten ja tapahtumista on tiedotettu ensisijaisesti siellä. Hän arvelee sen suosion hieman jo hiipuneen, muun muassa Facebookin suosion vaikutuksesta.

Facebookissa maailmalla menestyneimmillä tankotanssijoilla onkin omat fanisivunsa, esimerkkinä Oona Kivelä. Facebook on yksi tärkeistä kanavista, joissa tankotanssijat pystyvätkin pitämään yhteyttä toisiinsa kansainvälisellä tasolla. Itse tankotanssin kehityksen kannalta videopalvelu Youtube lienee tärkein maailmanlaajuinen tekijä, sillä sinne ladataan niin tankotanssikisojen kilpailusuorituksia, tankotanssiesityksiä sekä harjoittelu- ja opetusvideoita, joiden avulla muun muassa uudet tankotanssitemput leviävät maailmanlaajuisesti. Suomalaisen tankotanssikilpailijan Oona Kivelän videolle kuvatus kilpailusuorituksen on nähnyt Youtube:n kautta jo yli miljoona katsojaa (Elixir.fi, hakupäivä 30.12.2012).

7.4 Käsitteitä ja asenteita

Media luo paljolti mielikuvia tankotanssista ja muokkaa ihmisten käsityksiä lajista. Siksi tämän luvun yhteydessä käsittelen erilaisia asenteita tankotanssia kohtaan, ja selvitan eritoten sitä, millä tavalla itse lajin harrastajat ja opettajat kokevat muiden ihmisten suhtautuvan lajiin. Gröhnin mukaan mediassa esillä olleet Oona Kivelä (Suomen Mestari 2010, kaksinkertainen maailmanmestari) ja Henriikka Roo (Suomen Mestari 2012, Talent-ohjelman finalistina vuonna 2011) ovat luoneet oikeanlaista kuvaa lajista, sillä heidän tyyliinsä ovat kaukana eroottisten yökerhojen tankotanssista. Yleensä ihmiset kuitenkin tajuavat nopeasti, mistä lajissa on oikeastaan kyse, kun siitä selittää tarkemmin. Silti löytyy vielä ihmisiä, joilla on harhakuvitelmia lajista, joten töitä kuitenkin riittää ihmisten valistamisessa. Gröhnin mielestä on esimerkiksi helpompaa kertoa harrastavansa vaikka tennistä kuin tankotanssia, varsinkin jos kyselijöinä ovat vanhemmat mieshenkilöt. (Gröhn 22.10.2012, haastattelu) Myös Helskeen mielestä lajiin suhtautuminen on yleisesti ottaen muuttunut parempaan suuntaan, ja yhä useampi tiedostaa, että kyse on vaativasta lajista. Jossakin määrin siis sosiaalinen hyväksyntä on saavutettu vaikka kaikkia ei voidakaan aina miellyttää. Helske näkee, että median kiinnostus tankotanssia kohtaan on vähentynyt verrattuna lajin alkuaikoihin ja nykyään haastatteluihin pyydetään oikeastaan vain tunnetuimpia tankotanssijoita.

Hollandin (2010, 107–109) mukaan suurin osa ihmisistä ei yhdistä tankotanssia enää sylvitanssiin ja moni näkee lajissa atleettisia piirteitä. Holland huomasi, että asenteet tankotanssia kohtaan ovat muuttumassa: yhä useampi tiedostaa, että tankotanssi on luonteeltaan samankaltaista kuin baletti ja voimistelu ja se kasvattaa voimaa ja kehohallintaa. Olen itsekin huomannut muutoksen esimerkiksi median tavassa käsitellä tankotanssia. Itse olen harvoin törmännyt selkeästi negatiivisiin asenteisiin tankotanssinopettajuuttani kohtaan, ja nykyään tankotanssija voi saada jopa arvostusta, koska lajia pidetään voimaa vaativana ja haastavana. Myöskään Suni (19.10.2012, haastattelu) ei ole itse törmännyt ikinä negatiivisiin asenteisiin tankotanssia kohtaan, korkeintaan joku on tietämättään kommentoinut lajia ”strippaukseksi”. Kyselyyni vastanneet opettajat ja ohjaajat olivatkin keskimäärin sitä mieltä, että tankotanssi on saavuttanut sosiaalisen hyväksynnän hyvin Suomessa. Vain kaksi vastaajaa ei koke-

nut lajia sosiaalisesti hyväksytyksi. Useamman mielestä tietoisuus tankotanssista liikuntalajina on levinnyt ja ennakkoluulot ovat alkaneet karista, mutta välttämättä kaikki eivät kuitenkaan tiedä mistä on kyse tai jotkut leimaavat lajia kaikesta huolimatta ”strippaukseksi”. Ikää pidettiin yhtenä tekijänä; nuorten, alle 35-vuotiaiden naisten kuvattiin tietävän lajista eniten ja hyväksyvän sen parhaiten. Jonkun toisen mielestä taas yllättäen nuorille naisille ja suurelle yleisölle tankotanssi tarkoitti samaa asiaa kuin ”strippaaminen”. Myös lasten vanhempien koettiin olevan epäileväisiä (lastensa) mahdollista tankotanssiharrastusta kohtaan. Myös asuinpaikan koettiin vaikuttavan yleiseen hyväksyntään; tankotanssiharrastajia on vähemmän pienillä paikkakunnilla kuin isommissa kaupungeissa. Tässä lainauksia muutamista tyyppillisistä vastauksista:

--Uskoisin kuitenkin, että suurin osa väestöstä tietää, mistä on kyse, sillä tankotanssi on ollut runsaasti positiivisessa valossa mm. Talent ja Oona Kivelän vierailut-ohjelmissa.

En ole havainnut juurikaan kielteisiä tai negatiivisia asenteita. Toki niitä stripparikommentteja tulee, mutta en näe niitä kovinkaan haitallisiksi tai vakaviksi, vaan liittyy lähinnä lajin taustaan. Lisäksi tankotanssi on nuori lajina, ettei todellinen kuva ole vielä välittynyt kaikille.

--jää on rikottu. käsite tankotanssi ei enää leimaannu ensisijaisesti strippaamiseen.

Tankotanssiin suhtautumisesta tulee mieleen showtanssi. Myös showtanssia on sen alkuaikoina saatettu väheksyä ja on voitu liittää myös strippaukseen, mutta arvostus lajia kohtaan on pikkuhiljaa noussut mitä enemmän harrastajia on tullut lisää ja laji on saanut näkyvyyttä (Andström, 27–29). Myös itämaiseen tanssiin suhtaudutaan tietyllä varauksella. Tankotanssin tapaan se herättää muun muassa mediassa huomiota, koska siinä nähdään eroottisia vivahteita länsimaisessa kulttuurissa, vaikka tosiasias-
assa kyseessä on tuhansia vuosia vanhasta perinnetanssista, jossa naiset ovat tanssineet toisilleen eikä miehille. Lajista on tullut kuitenkin suosittu terveysliikuntalaji kaikenikäisten naisten keskuudessa myös Suomessa. (Seppänen 1993, 22; Laukkanen 2003, 193–197; Ylönen 2003, 205.) Vaikka monet tanssilajit nähdään jossain määrin eroottisina, on erityisesti tankotanssilla vaara ”leimautua” johtuen sen alkuperästä seksiteollisuudessa. Muun muassa Gómez-Ramírez on tutkinut miksi ja miten tanko-

tanssin harrastajat kärsivät ”stripparin leimasta” ja miten eri tavoin he selviytyvät asiasta. Esimerkiksi korostamalla lajin urheilupuolta harrastajat hakevat hyväksyntää toiminnalleen. Osa harrastajista paheksuu ”stripparin” ammattia ja alastomuutta kun taas osa arvostaa stripteasen ammattilaisia. Jännite eroottisen tankotanssin ja tankotanssifitnessin välillä kävikin usein ilmi hänen tekemissään haastatteluissa. (Gómez-Ramírez 2007, 31–45.)

Vaikka media luo tietoa lajista, parhaimman käsityksen lajista saa kokeilemalla sitä itse, jolloin useimmat yllättyvät positiivisesti lajin liikunnallisuudesta, jos he ovat olleet ensin epäileviä lajia kohtaan. Mitä enemmän siis tietää mistä tankotanssissa on todella kyse, sitä paremmin se myös ”hyväksytään”.

8 YHTEENVETO JA POHDINTA

Suomeen tultuaan tankotanssi on levinnyt melko nopeasti isoimpiin kaupunkeihin. Harrastusmahdollisuudet pienemmillä paikkakunnilla ovat pienemmät ja rajoittuvat itsenäiseen harjoitteluun kotona. Nimenomaan tankotanssiin erikoistuneita tanssikouluja on Helsingissä, Tampereella, Seinäjoella ja Jyväskylässä. Muualla tankotanssia opetetaan lähinnä tanssikouluissa ja kuntosaleilla. Opetusta järjestetään yleensä pienryhmissä. Usein tankojen määrä määrää myös oppilasmäärän, joka on tavallisesti alle 17. Lähes kaikki yritykset tarjoavat myös erilaisia tanssillisia sekä kehonhuollollisia tunteja. Kaikki vastanneet yritykset tarjosivat myös tankotanssin polttaritunteja. Miehet olivat tervetulleita lähes kaikilla tankotanssitunneille. Ikäraja tankotanssitunneille on pääsääntöisesti noin 15 vuotta, ellei lapsille järjestetä erikseen omia tunteja.

Tutkimukseeni osallistuneet tankotanssin opettajat ja ohjaajat olivat kaikki nuoria naisia, joille useimmille tankotanssin opetus oli sivutyö, mikä näkyi myös opetusmäärän vähyytenä. Lähes kaikilla oli jonkinlainen liikuntatausta, useimmiten tanssiharrastus. Monella oli kokemusta myös muun liikunnan tai tanssin ohjaamisesta. Useimmilla vastanneista oli esiintymiskokemusta tangolta ja kotona oma tanssitanko, jolla harjoitella. Vähemmän löytyi kilpailukokemusta, jota oli vain yhdeksällä vastanneista. Pääosin vastanneet pitivät työmahdollisuuksiaan tankotanssin parissa hyvinä ja olivat tyytyväisiä palkkansa suuruuteen. Tankotanssin opetuksessa eniten haastavaksi asiaksi koettiin oppilaiden tasoerot ja turvallisuuden takaaminen tuntien aikana, ja parhaana asiana pidettiin oppilaiden onnistumisen kokemuksia ja motivaatiota.

Tankotanssin harrastajat ovat enimmäkseen nuoria naisia; suurin ikäryhmä on 20–30-vuotiaat. Miehiä tankotanssitunneilla näkyy harvoin eikä heitä ole nähty vielä ollenkaan tankotanssin Suomen-mestaruuskisoissa. Sekä haastateltavat että kyselyyn vastanneet pitivät suomalaista tankotanssiyhteisöä pääasiassa kannustavana ja tiiviinä.

Tankotanssitapahtumia, mukaan lukien kilpailut, on järjestetty Suomessa noin neljän vuoden ajan. Vuositasolla tapahtumia on yleensä yhdestä neljään, riippuen paljolti tapahtumajärjestäjien aikatauluista. Kaikille avoimet tankotanssitapahtumat ovat keskittyneet Helsingin ja Tampereen alueille. Kilpailuista puhuttaessa heräsi suurimmaksi aiheeksi tuomarointi; tuomarointiarvosteluja ja -perusteita pidettiin vielä sekavina ja niissä nähtiin vielä paljon kehittämisen varaa. Suomalaiset tankotanssitapahtumat nähtiin kuitenkin positiivisessa valossa ja niitä pidettiin yleisesti ottaen hyvin järjestettyinä. Tapahtumia voisi kuitenkin mielellään järjestää enemmänkin, kuten eräs haastateltava toivoi, ja yhdyn itsekin tähän toiveeseen. Pole Art -tapahtuma on suomalaisten tankotanssijoiden ylpeyden aihe; tapahtuma on kansainvälisestikin yksi arvostetuimmista tankotanssijoiden keskuudessa ja se on tuonut Suomelle ja Ruotsille hyvää huomiota. Pole Artin järjestäjää Tanja Sunia pidetäänkin yhtenä lajin eteenpäin viejänä Suomessa, kuten myös Pole Art -kilpailusarjan kolminkertaista voittajaa Oona Kivelää, joka on ilmaisutyylillään saanut paljon huomiota mediassa ja maailmalla.

Suomalaisen tankotanssityylin ominaispiirteinä voidaan yleisesti ottaen pitää taiteellisuutta ja älykkyyttä, joihin liittyy liikekielen tanssillisuus, luovuus, ilmaisullisuus ja omaperäisyys. Nähdäkseni Suomesta löytyy tankotanssiesiintyjä, jotka haluavat tuottaa taiteellisia elämyksiä ja tavoittelevat kokonaisvaltaista esiintymistä, eivät ainoastaan ”temppekikkailua” tai ylinotkeutta. Suoranainen seksikkyyden tuntuu vieraalta puhuttaessa suomalaisista tankotanssiesityksistä. Suomessa käytetään myös harvoin korkokenkiä tankotanssissa, toisin kuin monessa muussa maassa, kuten Australiassa ja USA:ssa.

Myös suomalaiset yrittäjät ovat huomanneet tankotanssin mahdollisuudet, ja opetuksen lisäksi markkinoille on tuotu myös muita lajiin liittyviä tuotteita. Fitpole -tanko on tunnettu kotimainen tanssitanko jo koko Suomessa ja tankotanssivaatemallistoa OonaK Collectionia markkinoidaan kansainvälisestikin.

Media on myös huomannut tankotanssin. Luettuani useita artikkeleita aiheeseen liittyen olen huomannut, että Suomessa lajia esitellään pääosin asiallisesti ja positiivisessa valossa. Lehtijutut ovat informoivia ja niissä usein haastatellaan lajin kilpailijoita tai opettajia. Vain keltainen lehdistö kiinnittää huomiota lajin ”seksikkyyteen”. Tiedonvälittäjänä toimii myös tankotanssijoiden oma keskustelufoorumi, jota aktiiviset

käyttäjät seuraavat päivittäin. Ilman internetiä tankotanssi ei varmasti olisi levinnyt maailmalle yhtä nopeasti kuin mitä se on tehnyt.

Tankotanssi on ilmiönä globaali ja sillä on tietynlaisia yhtäläisyyksiä esimerkiksi muiden tanssien kanssa. Itse näen esimerkiksi showtanssin melko samanlaisena ilmiönä kuin tankotanssin; molemmat ovat länsimaisen kulttuurin tuotteita, joskin niissä on vaikutteita myös muualta. Molemmat ovat olleet alun perin jossakin määrin viihdettä, katsottavaksi tarkoitettuja, mutta niissä on myös taiteen ja urheilun elementtejä. Kumpaakin voi nähdä näyttämöllä ja kilpailuissa ja esitykset/suoritukset ovat yleensä lyhytkestoisia. Esteettisyys on yksi tankotanssin peruspilareista. Tangolla on totuttu näkemään ”kaunista” liikettä baletin tapaan: venyvää, linjakasta, kaarevaa ja ilmavaa. Tankotanssilla voi myös koskettaa yleisöä ja herättää ajatuksia, kuten taide tekee. Urheilupuoli taas korostaa voimaa ja kestävyyttä. Tankotanssia on kuitenkin vaikea lokeroida mihinkään tiettyyn kategoriaan, sillä se on sekoitus muun muassa akrobatiaa, voimistelua ja tanssia, ja katsantokantoja on yhtä monta kuin esiintyjiiä ja katsojia. Taidekäsitys on henkilökohtaista myös tankotanssissa. Jollekin harrastus voi puhtaasti olla kuntoilua kun taas jollekin luova ilmaisukeino.

Vaikka tankotanssilla ja esimerkiksi voimistelulajeilla on paljon yhtäläisyyksiä, kuten vaatimukset voimassa, notkeudessa ja kehonhallinnassa, täytyy muistaa, että lajien taustat ovat erilaisia. Tankotanssi on kuntoilulajina varsin nuori, oikeastaan vasta alkutekijöissään, ja se näkyy esimerkiksi siinä, että liikkeiden nimet vaihtelevat tanssikouluittain ja opettajasta riippuen. Kaikilla liikkeillä ei edes välttämättä ole kutsumanimeä ja uusia liikkeitä keksitään päivittäin. Tankotanssilla ei siis ole vielä pitkiä perinteitä ja kilpailuiden tuomaroinnissa onkin omat haasteensa. Kuinka arvottaa mitkin liikettä? Lajin olympialaisiin vienti vaatisi tarkat ohjeet pisteyttämisestä liikkeiden vaativuuden suhteen. Pitäisi päättää myös pakollisista liikkeistä taitoluistelun tapaan. Menettäisikö tankotanssi kuitenkin viehätöksensä, jos jokaisessa kilpailusuorituksessa näkyisi samoja liikkeitä ja huikean vaikeita temppuja mahdollisimman korkeiden pisteiden toivossa? Näin moni tankotanssin ammattilainen näyttää pelkäävän. Tokihan olympialaiset toisivat lisää näkyvyyttä lajille, mutta onko se enää tarpeen? Lajin harrastajamäärä on jatkuvasti kasvussa ja nähtävästi laji on tullut jäädäkseen. Yhä useammat lehdetkin kirjoittavat aiheesta jo urheilu-osiossa, mikä on monen tankotanssijan mielestä kunnioittavaa lajia kohtaan. Myös televisiossa tankotanssia on

nähty positiivisessa valossa muun muassa Talent-ohjelmassa. Yhä harvemmin tankotanssiin liitetään enää strippauskommentteja, mistä huomaa, että tietoisuus lajin fyysisestä vaativuudesta on leviämässä. Kuitenkin myös moniin muihinkin tanssilajeihin, kuten balettiin, on aluksi suhtauduttu epäileväisesti ja jopa paheksuen. Ajan saatossa niistä on tullut kuitenkin sosiaalisesti hyväksytyjä. Yhteiskunnallisesti tanssitai-
de on kuitenkin taiteenlajeista ehkäpä vähiten arvostettu, ja on varmasti matkaa siihen, ennen kuin tankotanssin ammattilaiset saisivat esimerkiksi valtion avustuksia samaan tapaan kuin baletin ja nykytanssin edustajat.

Tutkimusta tehdessäni huomasin, että koska tankotanssi on vapaa-ajan harrastuksena suosittu naisten keskuudessa ja alun perin striptease-tanssijoiden käsialaa (vaikkakin lajissa on vaikutteita itämaisistä miesten lajeista), kiinnostaa se erityisesti feminismiin tutkijoita. Suurin kysymys lienee, missä määrin nainen tulee objektivoiduksi tällaisessa toiminnassa, jonka juuret ovat lähtöisin naisen esineellistämistä ja miten tämä vaikuttaa häneen. Vartalo on kuitenkin kaikkien tanssilajien edustajien tärkein työväline, joka on esityksissä yleisön katseen kohteena. On katsojasta kiinni, millä tavalla hän tanssin näkee ja tulkitsee sen sanoman. Tankotanssin mahdollisesti ihmetelty vähäpukeisuus johtuu käytännön syystä; ihon kitkasta, joka mahdollistaa suurimman osan liikkeistä tangolla.

Tankotanssijoiden yhteisenä tavoitteena voidaan nähdä asenteiden muuttaminen, niin maailmalla kuin Suomessakin. Tämä tahto käy ilmi kyselyistäni ja haastatteluitani sekä aiemmista tutkimuksista. Varsinkin suomalaiset tankotanssijat haluavat antaa ulkopuolisille hyvän kuvan lajistaan; tämä näkyy muun muassa esityksissä ja niiden tyyli-
ssä, haastatteluissa ja tankotanssikoulujen markkinoinnissa. Lajin urheilullisuutta sekä taiteellisuutta halutaan korostaa ja tällä lailla karistaa eroottisen tanssin stigma vihdoinkin kokonaan pois lajista. Tankotanssin kannattajat haluavat todistaa suurelle yleisölle, kuinka haastavaa ja fyysisistä tangolla kieppuminen ja kiipeily itse asiassa onkaan.

Tutkimukseni tavoitteena oli tarkastella kattavasti suomalaista tankotanssikulttuuria ja sen eri osa-alueita. Tutkimusaineistoni jouduin pitkälti luomaan itse johtuen aiemman tutkimustiedon puutteesta. Haastattelemalla lajin asiantuntijoita sain tietoa, joka tulee itse lajin kulttuurin sisältä. Teettämäni kyselyni toivat myös erilaisia näkökulmia tan-

kotanssinopettajilta eri puolilta Suomea. Rajasin tankotanssin harrastajat kyselyiden ja haastatteluiden ulkopuolelle, sillä lajin opettajilta koin saavani merkityksellistä tietoa tutkimustani silmällä pitäen. Tutkimuksessani olen tuonut esille asioita, jotka omasta mielestäni liittyvät olennaisesti tankotanssikulttuuriin ja sen kehitykseen. Aktiivisten yrittäjien ja tapahtumajärjestäjien voidaan nähdä eniten vaikuttaneen tankotanssikulttuurin kehitykseen Suomessa. Ilman heitä lajin harrastajia olisi maassamme vain vähän. Myös harrastajat, esiintyjät, opettajat ja media, erityisesti internet, ovat mahdollistaneet lajitietouden leviämisen. Työssäni tulee muistaa huomioida, että se perustuu paljolti omiin käsityksiini sekä vain osan tankotanssin edustajien näkemyksiin. Vain 11 tankotanssin opetusta tarjoavaa yritystä vastasi kyselyyni, mikä ei sinänsä ollut ongelma, koska tietoa yritysten toiminnasta löytyi myös heidän kotisivuiltaan ja tutkimukseni oli aiheeltaan laajempi ja keskittyi tarkastelemaan koko tankotanssikulttuuria. Olin positiivisesti yllätynyt siitä, kuinka moni opettaja ja ohjaaja vastasi kyselyyni ja kuinka moni heistä vastasi siihen perustellen kantansa hyvin. Sain mielestäni hyvää tutkimusaineistoa niin kyselyiden kuin haastattelujen kautta, ja olisi ollut mielenkiintoista haastatella enemmänkin tankotanssin edustajia.

Loppujen lopuksi tankotanssi alkaa olla osa suomalaista liikuntakulttuuria, ja nähdäkseni lajin suosio tulee säilymään tai jopa kasvamaan. On mielenkiintoista nähdä miten laji mahdollisesti vielä muuttuu; saako se oman yhdistyksensä tai liittykö se johonkin urheiluliittoon? Tuleeko miehiä näkymään enemmän tankotanssitunneilla tai kilpailuissa? Voiko julkisuuden henkilö, esimerkiksi poliitikko, harrastaa tankotanssia ilman leimautumisen vaaraa ja ilman että siitä kerrotaan keltaisen lehdistön lööpeissä? Tutkimukseni perusteella voidaan jo sanoa, että tankotanssi alkaa pikkuhiljaa olla niin sanotusti ”normaali” harrastus muiden joukossa.

LÄHTEET

Aalten, A. 2004. The Moment When it All Comes Together: Embodied Experiences in Ballet. Julkaisussa *European Journal of Women's Studies*, 11 (2004), 263–76.

Andström, N. 2010. Showtanssin historia Suomessa. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Tanssinopettajan koulutusohjelma. Showtanssin suuntautumisvaihtoehto. Opinnäytetyö.

Antishop 2011. Hakupäivä 11.12.2012, <http://antishop.fi/fi/tanssitanko-pole-dance-punainen.html>.

CNN, 2012. Pole dancing classes for kids? Hakupäivä 30.12.2012, <http://www.9news.com/news/sidetracks/288179/337/Pole-dancing-classes-for-kids>.

Donaghue N., Kurz T. & Whitehead K. 2011. Spinning the pole: A discursive analysis of the websites of recreational pole dancing studios. Julkaisussa *Feminism Psychology* November 21(4), 443–457.

Elixir.fi, 2012. Suomalaisella tankotanssivideolla yli miljoona katsojaa. Hakupäivä 30.12.2012, <http://elixir.fi/tankotanssi/suomalaisella-tankotanssivideolla-yli-miljoona-katsojaa/>.

Female Chauvinist Pigs, 2012. Wikipedia. Hakupäivä 30.12.2012, http://en.wikipedia.org/wiki/Female_Chauvinist_Pigs.

Gómez-Ramírez, O. 2007. Swinging around the pole: Sexuality, fitness and stripper stigma in erotic dance classes. The University of British Columbia. Hakupäivä 30.12.2012, https://circle.ubc.ca/bitstream/id/110501/ubc_2007-0416.pdf.

Greenpeace, 2012. Dance4ice. Hakupäivä 30.12.2012, <http://www.dance4ice.org/>.

Gröhn, L., tankotanssiyrittäjä. 2012. Haastattelu 22.10.2012. Helsinki. Tekijän hallussa.

Helske, L., sirkusartisti. 2012. Haastattelu 27.10.2012. Helsinki. Tekijän hallussa.

History of pole. International pole dance fitness association. 2012. Hakupäivä 27.11.2012, <http://www.ipdfa.com/about/history-of-pole/>.

Holland, S. 2010. Pole dancing, empowerment and embodiment. Hampshire ja New York: Palgrave Macmillan.

Koko perheen tankoilutapahtuma sunnuntaina Seinäjoki-salissa, 2010. Ilkka.fi. Hakupäivä 27.12.2012, <http://poleaholic.palvelut.ilkka.fi/2010/08/28/koko-perheen-tankotanssitapahtuma-298-seinajoki-salissa/>.

Koski, T. 2000. Liikunta elämäntapana ja henkisen kasvun välineenä. Tampere: Cityoffset Oy.

Korhonen, M. 2012. Henriikka Roo rikkoo monet myytit tankotanssista. Oulu-lehti. Hakupäivä 27.12.2012, http://www.oululehti.fi/viimeisessa_lehdessa/henriikka_roo_rikkoo___monet_myytit_tankotanssista_6006806.html.

Kupiainen, J. 2010. Tankotanssia tanssivat nyt myös miehet. MTV3. Hakupäivä 27.12.2012, <http://www.mtv3.fi/viihde/uutiset/muut.shtml/1065846/tankotanssia-tanssivat-nyt-myos-miehet>.

Laakso, L. 2003. Liikuntakasvatuksen ja liikuntapedagogiikan perusteet. Teoksessa P. Heikinaro-Johansson, T. Huovinen & L. Kytökorpi (toim.) Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. Porvoo: WSOY, 14–23 .

Laukkanen, A. 2003. Luonnollista liikettä, epäsovivia asentoja. Haastattelututkimus itämaisen tanssin liikekielestä Suomessa. Teoksessa H. Saarikoski (toim.) Tanssi tanssi: kulttuureja, tulkintoja. Tampere: Tammer-paino, 191–223 .

Nieminen, P. 2003. Tanssin monet kasvot. Teoksessa P. Heikinaro-Johansson, T. Huovinen & L. Kytökorpi (toim.) Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. Porvoo: WSOY, 218–231 .

Parviainen, J. 1994. Tanssi ihmisen eksistenssissä. Filosofinen tutkielma tanssista. Tampere: Tampereen yliopisto, Jäljennepalvelu.

Pole and highlights, 2012. Officially Fawnia. Hakupäivä 27.11.2012, <http://www.officiallyfawnia.com/poleandhighlights.html>.

Pole art. Hakupäivä 20.12.2012, <http://poleart.org/en/>.

Pole dance. Wikipedia. Hakupäivä 27.11.2012, http://en.wikipedia.org/wiki/Pole_dance.

Pole Debut. Hakupäivä 27.12.2012, <http://www.tankotanssi.fi/poledebut/Etusivu.html>.

Promode, 2012. Tankotanssin maailmanmestari Oona Kivelä suunnitteli tankotanssi-vaatemalliston yhteistyössä suomalaisen Mia-Tuotteen kanssa. Hakupäivä 11.12.2012, <http://www.cisionwire.fi/promode/r/tankotanssin-maailmanmestari-oona-kivela-suunnitteli-tankotanssivaatemalliston-yhteistyossa-suomalai,c9274385>.

Seppänen, S. 1993. Itämainen tanssi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Satakunnan viikko, 2012. Tankotanssi tyrkällä olympialajiksi. Hakupäivä 27.12.2012, <http://www.lalli.fi/jutut/urheilu/tankotanssi-tyrkyla-olympialajiksi>.

Spin around the pole. Hakupäivä 27.12.2012, <http://spinaround.niceboard.org/>.

Suni, T. 2012. Haastattelu 19.10.2012. Helsinki. Tekijän hallussa.

Tampere Open Showcase, Hakupäivä 27.12.2012, <http://www.tankotanssi.fi/showcase/Tervetuloa.html>.

Tankotanssin Suomen mestaruuskisat. Hakupäivä 27.11.2012,
<http://www.tankosm.fi/>.

Tanssifoorumi. Hakupäivä 20.12.2012, <http://tanssi.7.forumer.com/index.php>.

Tiusanen, Pirita 2011. Suomen kuumin taiteilija, City-lehti 21/2011. Hakupäivä 26.9.2012, <http://www.city.fi/artikkeli/suomen+kuumin+taiteilija/4132/>.

Torikka, M. 2009. Tankotanssi on loistava laji miehille. Tekniikka & Talous. Hakupäivä 9.8.2012,
<http://www.tekniikkatalous.fi/viihde/tankotanssi+on+loistava+laji+miehille/a354162>.

Varstala, V. 2003. Liikunnanopettajan toiminta eri työtavoissa. Teoksessa P. Heikinaro-Johansson, T. Huovinen & L. Kytökorpi (toim.) Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. Porvoo: WSOY, 151-166.

Yle uutiset , 2010. Tankotanssi sopii myös lapsille. Hakupäivä 27.12.2012,
http://yle.fi/uutiset/tankotanssi_sopii_myos_lapsille/6160270_.

Ylönen, M. 2003. Tanssi luo kulttuuria – kulttuuri luo tanssia. Teoksessa P. Heikinaro-Johansson, T. Huovinen & L. Kytökorpi (toim.) Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. Porvoo: WSOY, 201-210.

KYSELY KOSKIEN TANKOTANSSINOPETUSTA

Lomake tankotanssikoulujen ja kuntokeskuksien täytettäväksi

1 Yritys

1. Yrityksenne paikkakunta? (Vapaapalaute)
2. Onko yrityksenne (Vaihtoehtokysymys)
Vaihtoehdot:
 - 1. tanssikoulu
 - 2. tankotanssikoulu/-studio
 - 3. kuntoilukeskus
 - 4. fleelancer yrittäjä
 - 5. jokin muu, mikä?
3. Onko tankotanssinopetus yrityksenne päätuote? (Vaihtoehtokysymys)
Vaihtoehdot:
 - 1. kyllä
 - 2. ei
4. Milloin yrityksenne alkoi tarjota tankotanssitunteja ensimmäistä kertaa? (Vapaapalaute)
(kk/vuosi)
5. Onko yrityksenne järjestänyt/ollut mukana järjestämässä tankotanssitapahtumia(esim. kilpailut, esitykset, katselmukset)? Jos on niin minkälaisia? (Vaihtoehtokysymys)
Vaihtoehdot:
 - 1. ei
 - 2. kyllä

2 Opettajat

1. Montako vakituista tankotanssinopettajaa/-ohjaajaa teillä työskentelee?
2. Käykö teillä ns. vierailevia tankotanssinopettajia/-ohjaajia? (Vaihtoehtokysymys)
(ei vakituista työsuhdetta/muulta paikkakunnalta)
Vaihtoehdot:
 - 1. kyllä
 - 2. ei

3 Tunnit

1. Onko tankotanssinopetus kurssimuotoista? Jos on, niin monta viikkoa yksi kurssi kestää? (Vaihtoehtokysymys)
Vaihtoehdot:
 - 1. ei ole, meillä on vain ns.viikkotunteja
 - 2. osa opetuksesta on
 - 3. on, yksi kurssi kestää tavallisesti
2. Montako tankotanssin opetustuntia yrityksenne tarjoaa viikossa keskimäärin? (Vaihtoehtokysymys)
Vaihtoehdot:
 - 1. 1-2
 - 2. 3-5
 - 3. 6-10
 - 4. 11-15

- 5. yli 15
- 3. Kuinka monelle eri taitotasolle tunninne on jaoteltu tankotanssinopetuksessa? (Vaihtoehtokysymys)
 - Vaihtoehdot:
 - 1. vain yhdelle taitotasolle/ei taitotasoa
 - 2. kahdelle taitotasolle
 - 3. kolmelle taitotasolle
 - 4. neljälle taitotasolle
 - 5. viidelle taitotasolle tai enemmän
- 4. Montako tankoa tunneilla on käytössä (mukaan lukien opetustanko)? (vastaa numerona)
- 5. Tarjoaako yrityksenne myös muita liikunta- tai tanssitunteja? Jos kyllä, niin minkälaisia? (Vaihtoehtokysymys)
 - Vaihtoehdot:
 - 1. ei
 - 2. kyllä,
- 6. Tarjoaako yrityksenne seuraavia teematunteja? (Monivalintakysymys)
 - Vaihtoehdot:
 - 1. striptease
 - 2. lap dance
 - 3. tuolitanssi
 - 4. burleskitanssi
- 7. Tarjoatteko tankotanssioppilaille ns. vapaaharjoitusaikaa/-tunteja? (ei varsinaista ohjausta) (Vaihtoehtokysymys)
 - Vaihtoehdot:
 - 1. kyllä
 - 2. ei
- 8. Tarjoatteko tankotanssipolttaritunteja? (Vaihtoehtokysymys)
 - Vaihtoehdot:
 - 1. kyllä
 - 2. ei
- 9. Oletteko järjestäneet tankotanssin workshoppeja? (Vaihtoehtokysymys)
 - Vaihtoehdot:
 - 1. ei
 - 2. kyllä
- 10. Ovatko workshoppien pitäjät olleet (Monivalintakysymys) (tässä voit mainita muutamat nimet)
 - Vaihtoehdot:
 - 1. vain kotimaisia opettajia/ohjaajia
 - 2. sekä kotimaisia että ulkomaisia opettajia/ohjaajia
 - 3. ulkomaisia opettajia/ohjaajia
- 11. Onko teillä erikseen tankotanssitunteja miehille? (Vaihtoehtokysymys)
 - Vaihtoehdot:
 - 1. ei ole
 - 2. on, tälläkin hetkellä
 - 3. on ollut, muttei tällä hetkellä
- 12. Onko teillä erikseen tankotanssitunteja lapsille? (Vaihtoehtokysymys)
 - Vaihtoehdot:
 - 1. ei ole
 - 2. on, tälläkin hetkellä
 - 3. on ollut, muttei tällä hetkellä

4 Oppilaat

- 1. Arvio yrityksenne tankotanssioppilaiden määrästä viikossa? (Vaihtoehtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. alle 20
- 2. 20-50
- 3. 51-100
- 4. 101-150
- 5. 151-200
- 6. 201-250
- 7. 251-300
- 8. yli 300

2. Ovatko miehet tervetulleita kaikille tunneille? (Vaihtoehdokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. kyllä
- 2. ei

3. Käykö teillä vakituisia miesharrastajia tankotanssitunneilla? (Vaihtoehdokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. ei/miehiä käy hyvin harvoin
- 2. kyllä, 1-3 miestä
- 3. kyllä, 4-6 miestä
- 4. kyllä, yli 6 miestä

4. Onko teillä alaikäraja tankotanssitunneille? Jos on, niin mikä? (Vaihtoehdokysymys)
(tekstikenttään ikä vuosissa)

Vaihtoehdot:

- 1. ei ole
- 2. on
- 3. huoltajan suostumuksella
- 4. huoltajan seurassa

5. Tankotanssin harrastajien suurin ikäryhmä yrityksessänne? (Vaihtoehdokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. alle 20v.
- 2. 20-30v.
- 3. 31-40v.
- 4. yli 40v.

5 Muuta

1. Jos teillä on vielä jotain lisättävää kyselyyn, voitte kirjoittaa vapaasti tähän tekstikenttään.
Kiitos! (Vapaapalaute)

KYSELY TANKOTANSSINOPETTAJILLE JA -OHJAAJILLE

1 Taustatietoja

1. Sukupuoli (Vaihtoehtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. Nainen
- 2. Mies

2. Syntymävuosi

3. Asuinpaikkakunta (Vapaapalaute)

4. Koulutus (Vapaapalaute)

5. Onko tankotanssinopetus päätyösi? (Vaihtoehtokysymys)
(voit halutessasi kertoa päätyösi tekstikenttään)

Vaihtoehdot:

- 1. kyllä
- 2. ei, päätyöni on

6. Harrastustaustasi? (Vapaapalaute)

7. Oletko työskennellyt/työskenteletkö eroottisena tanssijana? (Vaihtoehtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. en ole
- 2. kyllä, olen työskennellyt
- 3. kyllä, työskentelen

8. Onko sinulla kokemusta muun ryhmäliikunnan tai tanssin ohjaamisesta? Jos on niin minkä? (Vaihtoehtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. ei
- 2. on:

Vastausalueet:

2 Tankotanssista

1. Miten ja milloin kuulit ensimmäisen kerran tankotanssista? (Vapaapalaute)

2. Mikä sai sinut kiinnostumaan tankotanssista? (Vapaapalaute)

3. Milloin osallistuit itse ensimmäistä kertaa tankotanssitunnille? (Vapaapalaute)

4. Onko sinulla kotona omaa tanssitankoa? (Vaihtoehtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. kyllä
- 2. ei

5. Oletko esiintynyt tangolla? (Vaihtoehtokysymys)

(esim. jossain tapahtumassa, missä on ollut liveyleisö)

Vaihtoehdot:

- 1. kyllä
- 2. en ole

6. Oletko kilpaillut tankotanssikisoissa? (Vaihtoehtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. kyllä
- 2. en ole

7. Kuvaile omaa tankotanssin liikekieltäsi. (Vapaapalaute)

8. Kutsuisitko/kutsutko tankotanssia muulla nimikkeellä? Jos kyllä, niin millä ja miksi?
(Vaihtoehtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. en
- 2. kyllä:

9. Koetko tankotanssin harrastamisella olevan hyötyjä? Minkälaisia? (Monivalintakysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. sisäisiä:
- 2. ulkoisia:
- 3. joitain muita, mitä:

10. Koetko tankotanssin harrastamisella olevan haittoja? Jos kyllä, niin mitä? (Monivalintakysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. sisäisiä:
- 2. ulkoisia:
- 3. joitain muita, mitä:

11. Onko tankotanssi sinusta ensisijaisesti (Vaihtohtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. tanssitaidetta
- 2. kilpaurheilua
- 3. viihdettä
- 4. akrobatiaa
- 5. kuntoilua
- 6. jotain muuta, mitä?

12. Vallitseeko Suomessa mielestäsi tietynlainen tankotanssityyli? Jos kyllä, niin minkälainen? (Vaihtohtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. ei
- 2. kyllä, suomalainen tankotanssi on tyyliltään:

13. Onko tankotanssilla mielestäsi taidekäsitystä? Jos on, niin minkälainen? (Vaihtohtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. ei ole
- 2. on:

14. Millä lailla kuvailisit suomalaista tankotanssiyhteisöä? (Vapaapalaute)

15. Haluaisitko tankotanssista olympialaislajin? Miksi/Miksi et? (Vaihtohtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. kyllä, koska
- 2. en, koska

16. Kuinka hyvin tankotanssiharrastus on mielestäsi saavuttanut sosiaalisen hyväksynnän Suomessa? (Jana)

3 Tankotanssin opettamisesta

1. Milloin aloit opettaa tankotanssia työksesi? (Vapaapalaute)

(kk/vuosi)

2. Miten ja miksi aloit opettaa tankotanssia? (Vapaapalaute)

3. Oletko suorittanut tankotanssin ohjaajakoulutuksen (esim. FIPO, Vertical dance, jokin muu)? (Vaihtohtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. en ole
- 2. kyllä:

4. Monta tuntia opetat tankotanssia viikossa keskimäärin? (Vaihtohtokysymys)

Vaihtoehdot:

- 1. 1-3h
- 2. 4-6h
- 3. 7-9h
- 4. 10-12h
- 5. 13h tai enemmän

5. Onko sinulla voimassaolevaa työ sopimusta? (Vaihtohtokysymys)

- Vaihtoehdot:
- 1. kyllä
 - 2. ei
6. Tuntipalkkasi? (Vaihtoehtokysymys)
(palkka 60minuutin opettamisesta)
- Vaihtoehdot:
- 1. Tuntipalkkani on
 - 2. en halua kertoa
 - 3. minulla ei ole tuntipalkkaa
7. Kuinka tyytyväinen olet palkkaasi? (Jana)
8. Ammatti-/tehtävänimikkeesi? (Vaihtoehtokysymys)
(näkyä esim. palkkalaskelmassa)
- Vaihtoehdot:
- 1. tanssinopettaja
 - 2. liikunnanohjaaja
 - 3. jokin muu, mikä?
9. Miten ylläpidät ammattitaitoasi tankotanssin suhteen? (Monivalintakysymys)
(voit valita useamman vaihtoehdon)
- Vaihtoehdot:
- 1. opettelen uusia liikkeitä internetin kautta (esim. Youtube, Facebook)
 - 2. opettelen uusia liikkeitä DVD-levyjä katselemalla
 - 3. seuraan aktiivisesti tankotanssifoorumeja
 - 4. osallistun muiden opettajien tankotanssitunneille/treenaan kollegoiden kanssa
 - 5. osallistun muille tanssi- ja/tai liikuntatunneille
 - 6. käyn ulkomailla tankotanssitunneilla
 - 7. jotain muuta, mitä?
10. Kuinka hyvinä pidät työmahdollisuuksiasi tankotanssin parissa? (Jana)
11. Mitkä ovat tankotanssin opettamisen parhaita puolia? (Vapaapalaute)
12. Mitkä ovat tankotanssin opettamisen haastavimpia puolia? (Vapaapalaute)
13. Jos sinulla on vielä jotain lisättävää aiheisiin, voit kirjoittaa vapaasti seuraavaan tekstikenttään. Kiitos! (Vapaapalaute)

